

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

13 САКАВІКА 2014 г.

ЧАЦВЕР

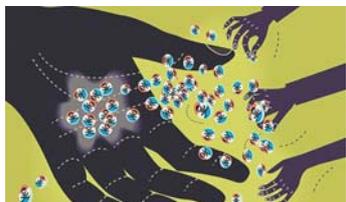
№ 46 (27656)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Быць ці не быць ніжняй планцы на ЦТ?

Сінтэтычныя наркатыкі: спыніцца на краі бездані

СТАР.3

ЦЫТАТА ДНЯ

Анатолий ТОЗИК, намеснік прэм'ер-міністра:

«У рэгіёнах трэба праводзіць больш эфектыўную кадравую палітыку. Напрыклад, пры падвядзенні вынікаў года неабходна не толькі зрабіць справадачу аб выкананні планавых паказчыкаў, але і даць ацэнку кадрам. На сітуацыю трэба глядзець знутры: дзе якія дасягнуты вынікі і якія прычыны гэтаму спрыялі. За кожнай лічбай — людзі. Трэба ведаць, што адбываецца ў галіне, на што неабходна звярнуць увагу, дзе дапушчаны арганізацыйныя, кадравыя, тэхналагічныя памылкі.»

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 13.03.2014 г.

Долар ЗША		9810,00 ▲
Еўра		13590,00 ▲
Рас. руб.		269,00 ▲
Укр. грыўня		1054,84 ▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 13°	
Віцебск	+ 11°	
Гомель	+ 12°	
Гродна	+ 13°	
Магілёў	+ 11°	
Мінск	+ 12°	

ISSN 1990 - 763X

14046>

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«НАРОД УКРАЇНЫ НЕ ЗАСЛУГОЎВАЕ ТАГО, ШТО ТАМ ЦЯПЕР ТВОРЫЦА»

Менавіта такую ацэнку падзеям ва Украіне даў Аляксандр Лукашэнка падчас пасяджэння Савета бяспекі, на якім абмяркоўваліся папярэднія вынікі першага этапу праверкі баявой гатоўнасці Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Апошнім часам некаторыя сродкі масавай інфармацыі нават спрабавалі папракаць беларускага лідара ў празмернай маўкліваці ў гэтым пытанні і нявызначанасці пазіцыі. Аднак той, хто цікавіцца палітыкай і сочыць за сітуацыяй, выдатна памятае, што пра сваю адназначную пазіцыю Беларусь заявіла яшчэ ў самым пачатку.

«І гэта пазіцыя кансалідаваная, гэта адзіная пазіцыя. Больш за тое, міністру замежных спраў было даручана данесці нашу пазіцыю да сусветнай супольнасці і кіраўніцтва іншых дзяржаў, што і было зроблена. Такая пазіцыя застаецца сёння нязменнай», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«Нас, вядома, непакоіць абстаноўка, якая складваецца ва Украіне. Гэта наша краіна, гэта нашы людзі, гэта нашы браты. І я адкрыта скажу, што таго, што цяпер творыцца ва Украіне і з народам Украіны, народ Украіны не заслугоўвае, — падкрэсліў беларускі лідар. — Гэта гераічны народ, гэта народ, які ў пераважнай сваёй большасці змагаўся супраць фашызму, мы былі разам у апошняй вайне, і мы ў гэтай вайне перамаглі. Таму пазіцыя дзякуючы нашай гістарычнай памяці, нашай гісторыі, адназначная».

«Больш за тое, я ўжо сказаў, гэта суседняя з намі краіна, дзе жывуць такія ж людзі, як і мы, нашы браты. Гэта краіна, з якой мы дасягалі тавараабароту амаль \$7 млрд. Гэта

сведчыць аб вельмі цесных эканамічных адносінах паміж Беларуссю і Украінай», — адзначыў Прэзідэнт.

«Толькі называючы экспромтам некалькі момантаў, я магу задаць рытарычнае пытанне: якое кіраўніцтва і якую краіну не хвалявала б тое, што адбываецца ў суседзях пры такой сітуацыі, пры такіх узаемасувязях? Вядома, нас гэта непакоіць», — дадаў беларускі лідар.

МЫ НЕ ПЕРАРЫВАЛІ НІЯКІЯ СУВЯЗІ З УКРАЇНАЙ

«Ва Украіне ёсць палітыкі, якія ўзяліся вырашаць праблемы ўкраінскага народа. Мы ні ў якім выпадку ім не перашкаджаем. Больш за тое, мы не перарывалі ніякія сувязі з Украінай, перш за ўсё эканамічныя. Мы заўсёды ішлі насустрач пажаданням украінскага бізнесу і да гэтага часу гэта робім, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — І прэм'ер-міністра даўно даручана кантраляваць гэты працэс. Ён ведае, што рабіць, і ніводны бізнесмен, ніводны прадпрымальнік, ніводны кіраўнік, які займаецца знешняй эканомікай, не скажа, што Беларусь займала нейкую непрыстойную пазіцыю адносна Украіны».

«Мы пастаўлялі і пастаўляем туды энэргарэсурсы, столькі, колькі трэба для Украіны, прадукты харчавання, іншыя рэчы. Словам, мы адкрытыя для таго, каб падтрымліваць украінскі народ у гэту цяжкую хвіліну, у тым ліку па гуманітарным

Фота БЕЛТА

складніку», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Вы ведаеце, мяне апошнім часам усё часцей (гэта ад грамадскасці скрыта), трэціруючы ўжо, пытаюцца: вось, вы, як чалавек, у якога карані зарыты паміж Чарнігавам і Кіевам, што трэба рабіць ва Украіне, каб пераадолець той крызіс? — расказаў Аляксандр Лукашэнка. — Я жартам адказваю: вы не напружвайцеся, проста трэба працаваць, а калі вы не ведаеце, што рабіць, даверце нам гэту краіну, і да канца года мы забеспечым там і стабільнасць, і адзінства народа, і цэласнасць дзяржавы».

«У сухім астатку — трэба проста працаваць, трэба менш бегаць па загінаках, а займацца ўласнай краінай і дабрабытам уласнага народа. Як гэта рабіць, калі трэба, падкажам і дапаможам», — дадаў Прэзідэнт Беларусі.

У МІНСКУ МАЙДАНА НЕ БУДЗЕ, ТУТ НЯМА ДЛЯ МАЙДАНА МЕСЦА

«Карыстаючыся выпадкам, хацеў бы сказаць (тут прысутнічаюць СМІ, у тым ліку і не беларускія) наконт нейкіх укідаў, якімі нас спрабуюць крыху запалохаць, што, вось, Лукашэнка, маўляў, баіцца майдана, апошнім часам калі і гаворыць, то аб тым, якія ўрокі трэба атрымаць з украінскіх падзей», — адзначыў беларускі лідар.

«Я і не хаваю. І неразумным быў бы той кіраўнік, які не спрабуе атры-

маць урокі з некаторых падзей. Але я каторы раз хачу сказаць: у Мінску майдана не будзе, тут няма для майдана месца. Вось і ўвесь наш страх. Мы нічога не баімся. Абсалютна. Тым больш я», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«У нас няма фундаментальных, канцэптуальных, галоўных прычын для такіх рэвалюцый. А галоўную прычыну мы ўсе ведаем, я ўжо пра яе гаварыў, — гэта страшэнны развал эканомікі, карупцыя, якая прывяла да развалу ўлады. Усё ў наяўнасці для таго, каб адбылася рэвалюцыя. Карані трэба шукаць менавіта ў гэтым», — улэўнены Прэзідэнт.

«Мы гэтага не дапусцілі. І гэта самая вялікая наша заваёва», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

МЫ БУДЗЕМ ДАКЛАДНА ЗАХОЎВАЦЬ ІНТАРЭСЫ НАШАЙ ДЗЯРЖАВЫ І НАШЫХ СЯБРОЎ І СУСЕДЗЯЎ, САЮЗНІКАЎ

«Некаторыя (я паглядзеў апошнім часам і сёння раніцай аглядаю сродкаў масавай інфармацыі) пачынаюць кпіць з нас, што, маўляў, Лукашэнка не саступае ціску Крамля, пакуль трымаецца там і гэтак далей», — сказаў Прэзідэнт. «Па-першае, на мяне ніхто не націскае, ніякія крамлі і іншыя на мяне ніколі не націскалі, таму што гэта, па-першае, бесперспектыўна або, як кажуць дыпламаты, контрпрадуктыўна. На мяне няма чаго націскаць».

СТАР.2

У ЧАКАННІ НАВАСЁЛАЎ

Некалькі дзясяткаў шпакоўняў вырабілі падлеткі з Ельскай дапаможнай школы-інтэрната на ўроках па працоўным навучанні. Домікі для птушак хлопцы развесілі ў школьным садзе.

Ваня Цалко мацуе шпакоўню да дрэва.

Фота БЕЛТА

«НАРОД УКРАЇНЫ НЕ ЗАСЛУГОЎВАЕ ТАГО, ШТО ТАМ ЦЯПЕР ТВОРЫЦА»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

«Я буду абараняць інтарэсы сваёй краіны і дзейнічаць у строгай адпаведнасці з нашымі дагаворамі, у тым ліку ў адпаведнасці з дагаворам аб будаўніцтве Саюзнай дзяржавы, дзе ў нас ёсць прамыя абавязальствы, гэтак жа, як і ў Расіі». «Мы ў гэтых адносінах будзем дзейнічаць. Больш за тое, мы апошнім часам, і мы гэтага не ўтойвалі, знаходзімся ў пастаянным кантакце з Прэзідэнтам Расійскай Федэрацыі. Мы абмяркоўваем розныя пытанні нашых узаемаадносін. І няўжо надта разумным прадстаўнікам сродкаў масавай інфармацыі не зразумела, што мы не можам абыходзіць і гэта пытанне. Яно пастаянна ў полі зроку і Прэзідэнта Расіі, і Прэзідэнта Беларусі. Чаму? Я толькі што аб гэтым сказаў», адзначыў Прэзідэнт.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, «з Еўрапейскага саюза нас пастаянна палохаюць». Ён прывёў некалькі цытат:

«Аб'яднаныя сілы з Расіяй, Беларусь верне расійскі ўплыў на былую граніцу СССР», — гэта з Амерыкі нам сігнал падаюць. Калі мы раптам падтрымліваем Расію, значыць, Расія ледзь ці не паглыне Беларусь і выставіць свае войскі на граніцу з Польшчай.

Другое, зноў жа з ЗША: «Расія расчляняе трэцюю савецкую рэспубліку пасля Малдовы і Грузіі. Гэта павінна паслужыць перасцярогай для тых суседніх краін, якія меншыя і слабейшыя за Украіну, напрыклад Арменія і Беларусь».

Ужо з Канады: «Колькі часу сталася да таго, калі Пуцін зможа апраўдаць анексію казахстанскай Паўладарскай, Паўночна-Казахстанскай, Акмалінскай абласцей, дзе жыве шмат рускіх? Дзе гарантыі таго, што Беларусь таксама не будзе абсарбіравана ў склад Расійскай Федэрацыі?».

Ведаецце, вельмі танна. Калі нас хочучы напахоць, то гэта вельмі танна. Нас палохаць не трэба. Яшчэ раз падкрэсліваю: мы будзем дзейнічаць выключна ў адпаведнасці з нарматыўна-

прававой базай, якая ў нас існуе паміж Расіяй і Беларуссю. Я ўжо некалькі разоў гэта адкрыта гаварыў: мы з расіянамі адзін народ, таксама як і ўкраінцы, мы з аднаго дрэва, мы — славяне, і мы заўсёды будзем разам.

Паводле слоў Прэзідэнта, **мы не збіраемся мітусіцца, мы не збіраемся быць ініцыятарамі эскалацыі нейкіх працэсаў у сувязі з украінскімі падзеямі і процістаяннем Захаду, ЗША з аднаго боку і Расіі — з другога боку.**

«Мы будзем дакладна захоўваць інтарэсы нашай дзяржавы і нашых сяброў і суседзяў, саюзнікаў. Таму палохаць нас у гэтых адносінах не трэба. Але, самае галоўнае, гэта так, уступленне да таго. Пра што мы хочам сёння пагаварыць і прыняць рашэнне», адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

МЫ БУДЗЕМ РЭАГАВАЦЬ НА ЁСЁ АДЭКВАТНЫМ ЧЫНАМ

«Мы ў апошні час (і гэта факт) назіраем эскалацыю канфлікту. Гэта эскалацыя адбываецца ўжо не ў Сірыі, не ў Лівіі і не ў Іраку. Гэта ўжо ля нашых граніц. Гэта ўжо закранае нашы інтарэсы, і як мышы пад венікам сядзець мы не маем права», — адзначыў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў: **«Мы не збіраемся не тое што нават узнімаць гвалт, але і мітусіцца. Мы будзем рэагаваць на ёсё адэкватным чынам.** Калі НАТА прыняло для сябе рашэнне (Паўночна-атлантычны блок) разам з амерыканцамі нарошчваюць ля нашых граніц групоўку ваенна-паветраных сіл, мы што, павінны за гэтым назіраць? Калі яны перакінулі ў Літву дадаткова паўдзясятка знішчальнікаў-перахватчыкаў або яшчэ нейкіх самалётаў і тыя дзейнічаюць ля нашых граніц, мы дзейнічаем адэкватна. Ужо дзейнічаем. Такое даручэнне міністр абароны атрымаў ужо даўно, і яно, як ён мне дакладвае, выконваецца».

«Мы на гэта рэагавалі спакойна да той пары, пакуль не пачаліся маштабныя вучэнні на поўдні (я так разумю, на поўдні, і мы сёння абмяркуем гэта), на тэрыторыі Польшчы, і Польшча запытала ўзмацнення і пашырэння маштабаў гэтых вучэнняў. Паўстае пытанне — навошта? Навошта ў той момант, калі ў гэтым рэгіёне не так усё спакойна? Лагічнае пытанне? Лагічнае. Больш за тое, або ўчора вечарам, ноччу, або сёння раніцай былі дадаткова, паводле маёй інфармацыі, перакінуты самалёты (пасля таго як з Вялікабрытаніі перакінулі ў Літву), больш за дзясятка, у раён гэтых вучэнняў з Італіі. Гэта значыць, у наяўнасці нагнятанне абстаноўкі каля нашых граніц», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

«Паўстае лагічнае пытанне: мы што, будзем сядзець і назіраць за сітуацыяй? Не. Мы павінны на гэта рэагаваць. Але рэагаваць абсалютна адэкватна. І гэта не сакрэт. **У нас з Расійскай Федэрацыяй у тым ліку існуе сумесная групоўка войскаў на гэтым напрамку, аснову якой складае армія Рэспублікі Беларусь,** — падкрэсліў Прэзідэнт. — Гэта па дамоўленасці аб Саюзнай дзяржаве паміж Расіяй і Беларуссю. Гэта групоўка мае план дзеянняў, у тым ліку план дзеянняў на такія выпадкі. Гэта не лакальны канфлікт, гэта не ваенны канфлікт, гэта не вайна, **нам няма чаго тут аб'яўляць мабілізацыю і прыводзіць у боегатоўнасць усе нашы Узброеныя Сілы.** Не. Але на такі момант у нас ёсць па плану адэкватны адказ. І гэта абавязальства не толькі Рэспублікі Беларусь, але і Расійскай Федэрацыі».

«Мы абсалютна нічога не ўтойваем. Я сёння хачу **даручыць Міністэрству абароны (мы прапрацоўвалі гэтыя пытанні і да гэтага выпадку, ведаючы, што ўсялякае можа быць) задзейнічаць адпаведны план.** Мы пакуль гаворым аб тым, што калі яны ўжо праводзяць вучэнні ля нашых граніц... Мы праводзім ужо даўно, яшчэ да гэтага канфлікту, праверку Узброеных Сіл. **Першы этап яе ўжо закончыўся.** Дзяржсакратар за-

раз даложыць аб рэзультатах першага этапу. Застаецца другі этап. Я думаю, **дарэчы нам правесці другі этап праверкі Узброеных Сіл і ў рамках гэтай праверкі разгарнуць, калі неабходна, дадатковыя Узброеныя Сілы і правесці адпаведныя вучэнні** так, як гэта робяць нашы суседзі на тэрыторыі Польшчы.

Больш за тое, у нас, безумоўна, няма неабходнасці, можа, у дадатковых ваенна-паветраных сілах. Але **Расійская Федэрацыя абавязана паводле гэтага плана (гэта законны дакумент) падтрымліваць Беларусь, у тым ліку і ў рамках ВПС.** Калі з Італіі перакінуты паўтара дзясятка самалётаў, я думаю, трэба звязацца з начальнікам Генштаба Расіі і прапанаваць ім, каб тое ўзмацненне, якое яны абавязаны прадаставіць нам (але зараз, дапусцім, **не больш за 12-15 самалётаў), перагнаць на тэрыторыю Беларусі,** вызначыць маршруты патрулявання, як мы з вамі зрабілі для сваіх, і яшчэ запасныя маршруты. І няхай працуюць, патрулююць. Вось мы нічога не ўтойваем, — яшчэ раз адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Мы будзем прымаць адпаведныя меры. Больш за тое, нам не трэба мабілізаваць Узброеныя Сілы. Абсалютна не трэба. У нас у гэтай сітуацыі дастаткова часцей, якія знаходзяцца па неабходнасці ў стадыі імгненнага рэагавання, мы імгненна можам іх разгарнуць, яны цалкам укамплектаваныя, гэтыя часці. Таму нам няма неабходнасці дадаткова нейкія прызывы ачысціць. Мы гэта будзем рабіць, калі трэба, у планавым рэжыме. Але ў нас ёсць яшчэ нямаля людзей пад ружом у войсках Міністэрства ўнутраных спраў. Мы зноў жа не павінны гэта ўтойваць. Гэта людзі ваенныя, высока падрыхтаваныя людзі. Калі патрэбна, мы будзем задзейнічаць іх, пагранічныя войскі, як мы заўсёды гэта робім, і адпрацоўваць сумесныя дзеянні. Вось алгарытм дзеянняў, які я стаўлю як Галоўнакамандуючы Узброеных Сіл перад нашымі людзьмі ў пагонах, — падвёў вынік Прэзідэнт.

ПРЭЗІДЭНТЫ БЕЛАРУСІ І РАСІІ АБМЕРКАВАЛІ НАДЗЁННЫЯ ПЫТАННІ

11 сакавіка адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка і Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Кіраўнікі дзяржаў абмеркавалі сітуацыю ў эканоміцы і на валютным рынку Расіі. Уладзімір Пуцін падкрэсліў, што якія-небудзь катастрафічныя з'явы адсутнічаюць, мае месца натуральная сітуацыя і ў Расіі дастаткова рэсурсаў для падтрымання стабільнасці эканомікі.

Аляксандр Лукашэнка праінфармаваў свайго калегу аб маючых адбыцца 23 сакавіка выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў, якія Беларусь гатова правесці на высокім узроўні.

Прэзідэнты абмеркавалі таксама сітуацыю ва Украіне і выказалі агульнае разуменне неабходнасці развіцця сітуацыі ў інтарэсах украінскага народа і ўсіх людзей, якія пражываюць ва Украіне.

Коллектив и профсоюзная организация Торгового республиканского унитарного предприятия «Миноблсоюзпечать» выражает глубокое сожаление директору предприятия Есину Сергею Олеговичу в связи с постигшим его горем — смертью ОТЦА.
УНП 100071616

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуе ў сувязі са смерцю ЕСІНА Алега Паўлавіча і выказвае глыбокае спачуванне родным і блізім нябожчыка.

РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» выказвае глыбокае спачуванне дырэктару Гандлёвага рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Мінаблсаюздрук» Есіну Сяргею Алегавічу ў сувязі са смерцю БАЦЬКІ.

ХТО ШМАТ СПАЖЫВАЕ — ТОЙ І ПЛАЦІЦЬ ПАВІНЕН БОЛЬШ

Дыферэнцаваныя тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі будуць удасканалвацца

Трэба прапрацаваць пытанне аб удасканаленні дыферэнцаваных тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі. Такую думку выказаў старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Аляксандр ЯКАБСОН на пасяджэнні рабочай групы па вывучэнні праблемных пытанняў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Па словах Аляксандра Якабсона, парадак фарміравання тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі (ЖКП) — адна з самых складаных тэм, яснага разумення тут няма не толькі ў насельніцтва, але і ў мясцовых органаў улады. «Нам трэба будзе не проста дэталёва паглыбіцца ў гэтыя пытанні, але і літаральна выпактаваць правільнае рашэнне, якое ляжа пасля ў праект адзінага дакумента па ўдасканаленні работ у сістэме жыллёва-камунальнай гаспадаркі», — падкрэсліў кіраўнік КДК.

Дырэктар дэпартаменту цэнавай палітыкі Міністэрства эканомікі Ігар ФАМІН адзначыў, што дзяржаўная палітыка цэнаўтварэння ў сферы жыллёва-камунальных паслуг накіравана на забеспячэнне даступнасці гэтых паслуг для насельніцтва і дасягненне балансу інтарэсаў спажываўцоў і вытворцаў ЖКП. Ігар Фамін акцэнтаваў увагу на тым, што ў апошнія гады адчувальна зніжаецца ўдзельная вага затрат на аплату жыллёва-камунальных паслуг у даходах сярэднестатыстычнай сям'і з трох чалавек (сёння такая сям'я плаціць за жыллёва-камунальныя паслугі каля 3% ад свайго даходу). Пры

гэтым, зыходзячы з разлікаў, у студзені—маі гэтага года насельніцтва пакрывае толькі 27,3% выдаткаў на тэхаблугоўванне, 14,6% — на цеплазабеспячэнне, 16,1% — на гарачае водазабеспячэнне, 13,7% — на каналізацыю, 75% — за вываз і перапрацоўку смецця (з улікам 100% у Мінску), 17,8% — за карыстанне ліфтам, а ў цэлым па ЖКГ — толькі 14,3%.

Рашэнні аб павышэнні тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі, што прымаюцца, не адбіваюцца ў значнай ступені на ўзроўні кампенсацыі насельніцтвам затрат на аказанне жыллёва-камунальных паслуг, падкрэсліў Ігар Фамін. Як вынік, пры фіксаваным бюджэтным фінансаванні на аказанне ЖКП пастаянна ўзрастае нагрузка на прадпрыемствы з-за перакрываванага субсідавання, што прыводзіць да зніжэння канкурэнтаздольнасці прадукцыі.

У цяперашніх умовах дзяржава не можа датаваць усіх спажываўцоў жыллёва-камунальных паслуг, гэта занадта стратна і нерацыянальна, паколькікладзецца вялікім грузам на

бюджэт і прадпрыемствы рэальнага сектара эканомікі і, што вельмі важна, не стымулюе насельніцтва да эканоміі. Фактычна атрымліваецца, што датацыямі на аплату жыллёва-камунальных паслуг — за кошт бюджэтнага і перакрываванага фінансавання — карыстаюцца літаральна ўсе спажываўцы паслуг, незалежна ад іх даходаў. Велізарныя фінансавыя сродкі «размазваюцца тонкім слоem» па ўсіх спажываўцах паслуг — і багатых, і бедных.

Найбольш вострыя дыскусіі выклікала пытанне аб дыферэнцаванні тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі і мэтазгоднасці вяртання да механізму прадастаўлення безнаўнёных жыллёва-камунальных субсідый для найбольш уразлівых сацыяльных слаёў насельніцтва. Як паказала практыка, дыферэнцаваныя тарыфы стымулююць спажываўцоў паслуг да таго, каб кантраляваць узровень спажывання тых ці іншых паслуг, пазбягаючы неабгрунтаванага перарасходу звыш устаноўленых нарматываў. Гэта, у сваю чаргу, прыводзіць да эканоміі рэсурсаў на вытворчасць паслуг.

Удзельнікі пасяджэння прыйшлі да высновы аб неабходнасці ўдасканалення механізму дыферэнцаванай аплаты ўсіх відаў жыллёва-камунальных паслуг. Мэтазгодна таксама ўстанавіць абгрунтаваныя тарыфы на цеплазабеспячэнне (за 1 кв.м агульнай плошчы жылых памяшканняў) і падагрэў вады (за 1 куб.м) для жылых дамоў, не абсталаваных індывідуальнымі і групавымі прыборамі ўліку, — такога жылля ў рэспубліцы цяпер каля 8%.

Паступіла прапанова аб забеспячэнні поўнага пакрыцця насельніцтвам выдаткаў на такія паслугі жыллёва-камунальнай гаспадаркі, як вываз і абысходжванне цвёрдых бытавых адходаў, карыстанне ліфтам. Магчыма, ужо ў 2014 годзе гэта будзе рэалізавана. Прычым рэалізацыя гэтай меры не адаб'ецца істотна на жыроўках, паколькі для асобнага плацельшчыка гэта складзе толькі некалькі дадатковых тысяч рублёў, але ў агульнарэспубліканскім маштабе вызваліцца сур'ёзныя фінансавыя сродкі. Дарэчы, у Мінску з гэтага года ўжо дзейнічае 100-працэнтнае пакрыццё насельніцтвам паслуг па зборы і вывазе бытавых адходаў. І гэтае павышэнне тарыфу не ўдарыла па кашальку мінчан.

Немалаважна, што рост тарыфаў будзе ісці ў адной звязцы з аптымізацыяй выдаткаў на аказанне паслуг — на гэтым зроблены асаблівы акцэнт. Калі ўжо спажываўцы плаціць за паслугу па яе сабекошце, то фарміраванне тарыфу павінна быць максімальна празрыстым, вызваленым ад няпрофільных і іншых нерацыянальных выдаткаў.

Дарэчы, дыферэнцыяцыя тарыфаў прымяняецца ў многіх краінах свету. Ды і нарматывы спажывання вельмі адрозніваюцца. Напрыклад, у Беларусі нарматыў спажывання вады складае 140 л за суткі, а ў Літве і Латвіі — 90 л. У дачыненні да карэкціроўкі нарматываў спажывання таксама трэба будзе правесці сур'ёзную работу, у тым ліку па ўвядзенні дадатковай градацыі ў аплаце за паслугі ў залежнасці ад аб'ёму спажывання.

ІМЁНЫ

Саша Нэма:

Фота БЕЛТА.

«ЖЫЦЦЁ ПАВІННА БЫЦЬ НА КАНТРАСЦЕ»

Правесці вечар у кампаніі любімага артыста — прапанова, згадзіцеся, заманлівая. І на яе з радасцю пагадзіліся прыхільнікі Сашы Нэма. Сустрэча з ім адбылася ў адной з мінскіх кулінарных студый. Артыст пачаставаў гасцей дранікамі ўласнага прыгатавання, адказаў на пытанні і сагрэў душы любімымі песнямі...

Першай прагучала «Магістраль». «Я напісаў яе, калі мне было 30 гадоў, і гэтая песня ў нейкім сэнсе стала лёсавызначальнай для мяне за апошнія тры гады. Магчыма, пасля яе я апынуўся на новай прыступцы ў жыцці», — прызнаецца Аляксандр. І пакуль ён спявае, зробім экскурс у тыя часы, калі ўсё толькі пачыналася...

«Дарогі, вёрсты,
мілі і кіламетры...»

Яго любоў да музыкі родныя не маглі зразумець. У 14-гадовым узросце пачаў іграць у мясцовым вальна-інструментальным ансамблі, дзе спачатку быў барабаншчыкам, а потым яшчэ і вакалістам.

«Бацькі ставіліся да майго выбару скептычна. Калі я прынёс дадому купленую на ўласны грошы гітару, тата сказаў: «Прыбярэ, каб больш яе не бачыў!» Тыя словы Саша хоць і запомніў, аднак не

кінуў вучыцца музыцы. Пачаліся выступленні з ансамблем на вяселлях, напісанне першых аранжыровак. Скончыўшы школу, хлопец вырашыў паступаць у Гродзенскі каледж мастацтваў на аддзяленне эстраднага вакалу.

Ужо ў наступным годзе Саша стаў фіналістам конкурсу «Зорная ростань», дзе і адбылася яго першая лёсавызначальная сустрэча з Міхаілам Фінбергам. Той запрасіў спевака працаваць у Нацыянальны канцэртны аркестр Рэспублікі Беларусь. Пачынаецца жыццё паміж Гродна і Мінскам.

«Аркестр даў мне ўсё, але я ішоў у страі. Калі прыйшло раэзюменне, што я проста вінцік, які ледзь трымаецца, то вырашыў сам «адкруціцца». Тым больш сустрэў патрэбных людзей», — тлумачыць спявак сваё рашэнне пусціцца ў вольнае плаванне.

Падчас вучобы на першым курсе адбылася яшчэ адна важная сустрэча — з будучай жонкай. «Была навагодняя дыскатэка. Я ішоў у залу, а калі зайграла павольная песня, вырашыў запрасіць на танец дзяўчыну. І выхапіў першую, якая трапілася, з натоўпу», — успамінае артыст. Святлана тады вучылася на трэцім курсе, паступіўшы пасля дзявятага класа, а Саша на першым, скончыўшы адзінаццаць класаў. І вось яны ўжо 15-ы год разам. Выхоўваюць дваіх дачок. «Каханне — такое пачуццё, якое ў нас увесь час трансфармавалася. Усякае здаралася, але цяпер, як мне здаецца, у святым сумесным жыцці ў нас вельмі высокая адзнака па шкале адносін».

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Знайсці сябе

«ЦЁПЛЯЯ» ПАШТОЎКІ

Іх можна і трэба дарыць без ніякай нагоды

Тое, што «цёплыя» паштоўкі Кацярыны Ганчарык валодаюць цудадзейнай сілай, ведаю не па чутках. Адночы падарыла адну з іх, з надпісам «Хутчэй папраўляйся і больш не хварэй!», малодшай сястры, якая затэмпературыла. І што вы думаеце? Тэрапія станоўчымі эмоцыямі мела эфект: рана ад той прастуды і следу не засталася.

...Наша размова з 24-гадовай мастачкай, якая родам з Навагрудка, адбылася ў не зусім звычайнай атмасферы. Каця запрасіла мяне завітаць на кірмаш падарункаў ручной работы «Млын», дзе і распавяла, чаму яна называе свае маляваныя паштоўкі «цёплымі».

— Малюю я, колькі сябе памятаю, — усміхаецца дзяўчына і адкладае ўбок аркуш, па якім секунду таму вадзіла простым алоўкам. — Бацька мой няблага малюе. Ён любіць расказаць, што, калі нарадзілася малодшая сястра, ён, каб я не блыталася пад нагамі, даў мне ці то аловак, ці то фарбы, і загадаў маляваць. З гэтага ўсё і пачалося. У другім класе маці завяла мяне ў студыю выяўленчага мастацтва, кіраўніком якой быў Уладзімір Аляксандравіч Грэк. На жаль, яго мінула зямой не стала... Выключны быў

чалавек! Таленавіты мастак і педагог! У яго быў асобны падыход да кожнага дзіцяці...

Каця прызналася, што пасля ўніверсітэта (а яна вывучала дызайн у БДУ. — Аўт.) спрабавала многае: займалася і дызайнам інтэр'еру, і дызайнам рэкламы. У вольны час, якога з-за працы заставалася ўсё менш і менш, працягвала маляваць. Спачатку проста так, для сябе...

— Адночы я намалявала некалькі паштовак ад рукі, у адзіным экзэмпляры, і аднесла ў мінскую галерэю «Падземка». Гэта, вядома, не было пытанне заробку... Радавала, што створанае мной будзе прыносіць камусьці станоўчыя эмоцыі... Потым у мяне з'явіўся графічны планшэт, і я надрукавала невялікі тыраж і занесла ў тую ж «Падземку». Тады і вырашыла зарэгістравацца як індывідуальны прадпрымальнік. Проста злавіла сябе на думцы, што менавіта маляванне прыносіць мне найвялікшую асалоду, непараўнальную ні з якой іншай працай (усміхаецца). Для мяне было адкрыццём, што, прысвяціўшы любімай справе хаця б гадзіну, адчуваеш адразу нейкі прыліў энергіі, на многія рэчы, праблемы, што былі на працягу дня, глядзіш зусім інакш. Вырашыла, што варта гэтым займацца яшчэ і таму, што адчувала: тое, што я раблю, патрэбна.

(Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

Размеркаванне

СЕЛЬСКІ ДОКТАР АКСАНА

«Праектаваць»... лад жыцця — гэтаму спрабуе вучыць сваіх пацыентаў малады ўрач агульнай практыкі Аксана Мурза

Дзяўчына ўпэўненая, што здароўе залежыць не столькі ад прапісаных лекаў, колькі ад змен, на якія чалавек здольны ў дачыненні да сябе і да ўласных звычак. Сама Аксана раней хацела стаць дызайнерам, але ўжо другі год працуе па размеркаванні загадчыкам амбулаторыі ў вёсцы Амяльная Івацэвіцкага раёна. Кажы, што пра свой выбар ніколі не шкадуе. Пра будні сельскага доктара, які павінен быць гатовы да любых нечаканасцяў, дзяўчына распавяла нашым карэспандэнтам...

...«Тры дамы сярод лесу»... Менавіта так Аксана Мурза жартам называе месца, дзе нарадзілася. Гэта пасёлак Прыазёрскі, што ў Камянецкім раёне, на Брэстчыне. Раней у Прыазёрскім размяшчалася закрытая воінская часць, у якой служыў бацька Аксаны. Дзяўчына ў свой час скончыла мастацкую студыю, але перамагло татава меркаванне. Бацька сказаў: «Атрымай спачатку «нармальную» прафесію, а пасля рабі, што хочаш». Таму Аксана адправілася паступаць у Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт. Стаць студэнткай удалося толькі з другой спробы. Дагэтуль давялося павучыцца на падрыхтоўчым аддзяленні. Менавіта за той год Аксана зразумела, што медыцына ёй падыходзіць і такія віражы лёсу — зусім не памылка. Як і ва ўсіх будучых медыкаў, вучоба не была лёгкай. Перш чым студэнтаў «пусцілі да людзей», на працягу трох гадоў ва ўніверсітэце давялося спасцігнуць бездань тэарэтычных ведаў і... шмат маляваць. Напрыклад, будучым дактарам даво-

Фота Марыны БЕГУЖКОБАЙ.

дзілася дэталёва адлюстроўваць на паперы мікраскапічную будову скуры ці ўнутраных органаў.

— Аднакурснікі часта жартавалі: «Хто ў нас тут збіраўся быць дызайнерам? Давай, Аксана, дапамагай!» — прыгадвае дзяўчына ўніверсітэцкія будні.

З чацвёртага курса пачалося самае цікавае: веды з «кніжнай» плоскасці перамясціліся ў бальнічныя палаты.

— У гэты час найбольшая ўдача для студэнта — адказы персанал бальніцы, які не адмахваецца ад будучых калег і дазваляе камусьці навучыцца. Здраецца, што пускаюць толькі паглядзець. А вопыт браць адкуль? Мне, як будучаму ўрачу агульнай практыкі, патрабавалася яго вельмі шмат, і ў розных сферах, — распавядае дзяўчына. — На шчасце, мне шанцавала. Напрыклад, калі праходзіла інтэрнатуру ў Івацэвічах, загадчыца гінекалагічнага аддзялення паліклінікі за два тыдні зладзіла мне сапраўдны «інтэнсіўны курс навучання».

Да размеркавання Аксана ве-

дала пра Івацэвічы і Івацэвіцкі раён толькі адно: чула, што гэтыя месцы... існуюць. А вёску Амяльная змагла знайсці толькі на вельмі падрабязнай карце. Хоць дзяўчына сама нарадзілася ў невялікім пасёлку, некалькі гадоў жыцця ў Гродне прымусілі нанова прывычыцца да вясковага рытму.

Але, па словах Аксаны, нязначныя бытавыя праблемы цяперашняга жыцця кампенсуе добры калектыў. Супрацоўніцы ў амбулаторыі ўсё досыць маладога ўзросту, разумеюць адна адну і дапамагаюць. Там, дзе не хапае сіл, ратуе пачуццё гумару.

Для мясцовага жа з'яўлення ў вёсцы маладога доктара стала сапраўдным падарункам: дагэтуль у Амяльнай не было ўрача амаль чатыры гады. Спецыяліст у амбулаторыі прымаў раз на тыдзень. А колькі пацыентаў можна пракансультаваць за такі час? Нескладана ўявіць, якую палёжку адчулі жыхары, калі доктар у вёсцы, нарэшце, з'явіўся.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

Ведаць сваё месца

Паставіць школе «дыягназ»

На выніковай калегіі галоўнага адукацыйнага ведамства міністр адукацыі Сяргей Маскевіч агучыў намер нашай краіны далучыцца да міжнароднага даследавання PISA. Тэсціраванне PISA лічыцца адным з самых аўтарытэтных даследаванняў якасці адукацыі ў свеце. Ідэя яго правядзення ўзнікла ў сярэдзіне 1990-х гадоў: менавіта тады эксперты ў галіне адукацыі прапанавалі распрацаваць універсальныя тэсты для 15-гадовых падлеткаў, якія б дазволілі правяраць не столькі акадэмічныя дасягненні навучэнцаў, колькі іх умение працаваць з інфармацыяй і рэальныя жыццёвыя кампетэнцыі. Гэта дазволіла б вызначыць, ці выконвае адукацыя сваю асноўную функцыю — падрыхтоўку да самастойнага жыцця. Даследаванні праводзяцца па правярцы матэматычнай, прыродазнаўчанавуковай і чытацкай адукаванасці.

Жыццёвыя задачкі

Па меркаванні экспертаў PISA, атрыманне ў школе канкрэтных ведаў, безумоўна, вельмі важнае, але выкарыстанне гэтых ведаў у дарослым жыцці залежыць ад набытых у школьныя гады навыкаў. У жыцці канкрэтных веды — скажам, такія, як назвы раслін і жывёл — маюць меншую каштоўнасць, чым разуменне глабальных праблем, звязаных са спажываннем энергіі, біялагічнай разнастайнасцю і чалавечым здароўем. Мала проста ведаць факты і правілы. Трэба ўмець іх выкарыстоўваць — напрыклад, для таго, каб зразумець газетны артыкул пра глабальнае пацяпленне ці разглядзець маніпуляцыю з лічбамі. Звычайна заданні ў тэстах пабудаваны на сітуацыях, якія аўтары бяруць з рэальнага жыцця. Такім чынам правяраецца здольнасць вучняў устанавіць прычынна-выніковы сувязі, іх умение супастаўляць факты і аналізаваць даследуецца іх здольнасць хутка прымаць рашэнні.

Даследаванне PISA праводзіцца кожныя тры гады, а затым на працягу яшчэ аднаго года аналізуюцца вынікі тэстаў, перш чым яны будуць прадстаўлены сусветнай грамадскасці. Першы рэйтынг быў складзены ў 2000 годзе. Вынікі апошняга агучаны ў снежні 2013 года.

Найлепшыя вынікі паказалі краіны, якія зрабілі стаўку на павышэнне прафесіяналізму настаўнікаў.

У даследаванні, праведзеным у 2012 годзе, прынялі ўдзел школьнікі з 65 краін і тэрытарыяльных утварэнняў. На думку дырэктара Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Мікалая ФЯСЬКОВА, такую цікавасць да праграмы PISA можна патлумачыць тым, што даследаванні дазваляюць вызначыць стан адукацыі паводле міжнародных стандартаў. Не становіцца перашкодай нават тое, што працэдура правядзення даследаванняў не толькі складаная, але і нятанная.

— У многіх краінах абвясчэнне вынікаў PISA становіцца адной з га-

лоўных падзей для нацыянальнай сістэмы адукацыі. І калі краіна аказваецца вельмі далёка ад сусветных лідараў, гэта разглядаецца ні больш ні менш як нацыянальная пагроза і сігнал, што ў сістэме адукацыі трэба тэрмінова штосці змяняць: пераглядаць патрабаванні да адукацыйных стандартаў, уносіць карэктывы ў вучэбныя праграмы і планы, змяняць падыходы да выкладання вучэбных дысцыплін і г. д., — распавядае Мікалай Фяськоў. — З лёгкай рукі еўрапейскіх менеджараў ад адукацыі з'явіўся нават новы тэрмін: PISA-шок.

У чым сакрэт?

На працягу ўсіх цыклаў даследаванняў лідарамі выступаюць краіны Усходняй і Паўднёва-Усходняй Азіі: Сінгапур, Тайвань, Карэя, Японія і іншыя. Амаль усе яны вызначаюцца хуткімі тэмпамі развіцця эканомікі. Абсалютным жа лідарам, паводле вынікаў даследаванняў, з'яўляецца Кітай (Шанхай, Ганконг і Макао). Прычым кітайскія падлеткі дэманструюць аднолькава высокія вынікі і ў матэматычнай, і ў чытацкай, і ў прыродазнаўчай адукаванасці.

Мікалай Фяськоў падкрэслівае, што ў гэтых краінах сярод нацыянальных прыярытэтаў адукацыя займае пачэснае месца. А ў школах добра развіта профільная адукацыя. Так, у Сінгапуры вучняў старшых класаў дыферэнцыруюць як паводле здольнасцяў, так і па іх творчых інтарэсах. У 12-гадовай сярэдняй школе Кітая значная ўвага надаецца індывідуальнаму развіццю асобы вучня. У школах Шанхая дазваляецца пэўная гнуткасць у арганізацыі і кіраванні адукацыяй. Школьнікі могуць самастойна выбіраць некаторыя вучэбныя курсы. Настаўнікі павінны ўлічваць здольнасці, інтарэсы і захапленні кожнага вучня і ўсяляк заахвочваць іх да далейшага развіцця.

Сярод краін Еўропы стабільна высокія паказчыкі на працягу ўсяго перыяду даследаванняў дэманструе Фінляндыя. Паспех гэтай скандынаўскай краіны вылікаў той самы PISA-шок у краінах-суседках з Паўночнай Еўропы — Данія, Швецыя і Нарвегія.

— У школах Фінляндыі значная ўвага надаецца кампенсацыйным

мерапрыемствам для вучняў з меншымі здольнасцямі, — тлумачыць фінскі феномен Мікалай Фяськоў. — Чым не савецкі вопыт работы з адстаючымі школьнікамі? У аснову адукацыйнага працэсу ў гэтай краіне пакладзены індывідуальны падыход да вучняў, прычым за засваенне вучэбнага матэрыялу школьнікамі нясе адказнасць менавіта настаўнік. Неразуменне тэмы ўрока не лічыцца віной навучэнца. Гэта сведчыць толькі пра тое, што настаўнікі (а іх, дарэчы, у класе два) на занятках не знайшлі эфектыўныя прыёмы і метады выкладання.

Заслугоўвае ўвагі і сістэма адукацыі Польшчы. Паказчыкі гэтай краіны, якая прымае ўдзел у даследаваннях на працягу ўсіх пяці цыклаў, пачынаючы з 2000 года, выраслі па ўсіх трох кірунках на 30–45 балаў. Адна з прычын такога поспеху тлумачыцца тым, што пад уплывам PISA краіна правяла рэформу школы. Тут ўсе вучэбныя праграмы арыентаваны на кампетэнтасны падыход. Увогуле з еўрапейскіх краін самы вялікі рывок па ўсіх кірунках зрабілі менавіта Польшча і Германія. Праўда, апошняя хоць і палепшыла свае паказчыкі, але ўсё ж значна адстае і ад Фінляндыі, і ад Польшчы.

Стабільныя вынікі на працягу ўсяго перыяду даследаванняў дэманструе Канада. Вучням старшых класаў дванаццацігадовай сярэдняй школы даецца права выбару вучэбных прадметаў для іх паглыбленага вывучэння. У вучэбным працэсе значная ўвага надаецца самастойнай рабоце. Кожны школьнік выконвае індывідуальнае заданне, у межах якога ён павінен не толькі падрыхтаваць нейкую інфармацыю па зададзенай тэме, але і абараніць рэферат вусна. Выніковая ж адзнака па прадметах за курс сярэдняй школы — інтэграваны паказчык паспяховасці вучня — выстаўляецца за вусны экзамен, творчы праект і пісьмовыя работы, якія выконваліся на працягу ўсёй вучобы.

Галоўнае — атмасфера

Якія яшчэ высновы былі зроблены спецыялістамі па выніках PISA 2012 года?

— Найлепшыя вынікі паказалі краіны, якія зрабілі стаўку на павышэнне прафесіяналізму настаўнікаў. Спрыяльная адукацыйная атмасфера і добрыя ўзаемаадносіны паміж настаўнікамі і вучнямі больш эфектыўныя, чым рынкавыя механізмы, — распавядае **намеснік старшыні Таварыства беларускай мовы Тамара МАЦКЕВІЧ**. — Школы з большай аўтаноміяй, якія маюць незалежныя навучальныя праграмы і сістэмы ацэнкі, як правіла, працуюць лепш, чым школы з меншай свабодай, якія з'яўляюцца часткай школьных сістэм і маюць больш механізмаў справядчаснасці. Чым лепшыя стасункі паміж вучнямі і настаўнікамі ў школе, тым большая зацікаўленасць вучняў у навучанні.

Вынікі PISA паказваюць: пры параўнанні дзвюх школ (дзяржаўных ці прыватных, якія знаходзяцца ў адным і тым жа месцы, вучні якіх маюць аднолькавае сацыяльна-эканамічнае становішча) адукацыйны клімат, як правіла, лепшы ў той школе, якая не пакутуе ад недахопу кваліфікаваных настаўнікаў. Недахоп апошніх і адукацыйны клімат узаемазвязаны паміж сабой.

— «Якасць» школы не можа быць лепшай за «якасць» або прафесіяналізм яе настаўнікаў і кіраўнікоў, — падкрэслівае Тамара Мацкевіч. — Краіны, якія палепшылі свае

Фота Марыны БЕГУЖКОВАЙ.

паказчыкі ў PISA (такія, як Бразілія, Калумбія, Эстонія, Ізраіль, Японія і Польшча), прытрымліваюцца паслядоўнай палітыкі па паляпшэнні якасці выкладчыцкага саставу. Гэтыя краіны патрабуюць наяўнасці выкладчыцкай ліцэнзіі, ствараюць стымулы для самых паспяховых навучэнцаў, каб заахвоціць іх да педагагічнай дзейнасці, павышаюць заробковую плату настаўнікам, каб зрабіць прафесію больш прывабнай, або прапануюць стымулы для настаўнікаў, каб яны ўдзельнічалі ў трэнінгах і педагагічных праграмах.

Аналіз даных PISA паказаў, што для атрымання добрых вынікаў важна, як размяркоўваюцца рэсурсы, а не толькі іх колькасць.

Эксперты ўпэўнены, што сістэма адукацыі можа спрыяць высокай матывацыі да навучання, калі яна забяспечвае стаўленне да ўсіх вучняў як да патэнцыяльна паспяховых. Вынікі PISA даказваюць, што, калі сістэма адукацыі рана падзяляе вучняў на аснове здольнасцяў і накіроўвае іх у розныя плыні і тыпы школ (а ў *Беларускай школе падзел адбываецца яшчэ на ўзроўні пятага класа — пры адборы будучых гімназістаў. — Аўт.*), матывацыя да навучання і паспяховасць вучняў зніжаюцца. Толькі калі сістэма адукацыі культывуе, стымулюе і падтрымлівае веру ў тое, што ўсе вучні могуць дасягнуць больш высокіх поспехаў, вучні адчуваюць жаданне дзейнічаць і дасягаюць лепшых вынікаў.

З лёгкай рукі еўрапейскіх менеджараў ад адукацыі з'явіўся нават новы тэрмін: PISA-шок.

На якім мы свеце?

Той факт, што ўзровень школьнай адукацыі ў Беларусі працягвае зніжацца, апошнім часам канстатуецца вельмі многія: і выкладчыкі ВНУ, і бацькі школьнікаў, і самі педагогі. З іншага боку, пакуль Беларусь не ўдзельнічае ні ў якіх міжнародных маніторынгавых даследаваннях, усе разважанні пра «якасць» выпускнікоў, якая быццам бы пагаршаецца, можна спісаць на суб'ектыўнасць такіх ацэнак. Напэўна, для таго, каб канстатаваць, што праблемы і сапраўды маюць месца, вельмі карысна паглядзець на іншых.

— Мне здаецца, было б цікава прыняць удзел у міжнародных дасле-

Задача PISA самага складанага ўзроўню па матэматыцы:

«Хелен набыла веласіпед са спідометрам, з дапамогай якой яна можа вызначыць, колькі праехала і з якой сярэдняй хуткасцю. Ад дома да ракі, якая размешчана за чатыры кіламетры, Хелен даехала за 9 хвілін. Назад яна адправілася больш кароткім шляхам, пераадолеўшы тры кіламетры за шэсць хвілін. Вылічыце сярэднюю хуткасць (у кіламетрах за гадзіну), з якой Хелен ехала да ракі і назад».

Варыянтаў адказаў не прапановалася. Адказ трэба было ўнесці ў пустое поле самастойна.

даваннях, каб убачыць, на якім свеце мы знаходзімся, — дзеліцца сваімі думкамі Мікалай Фяськоў. — Як можна быць упэўненым, што сістэма адукацыі развіваецца ў правільным кірунку, калі не параўноўваць свае поспехі з адукацыйнымі дасягненнямі іншых краін?

А пакуль Беларусь толькі думае, ці варта ёй далучацца да міжнароднага даследавання, сваё месца ў сусветным рэйтынгу па выніках PISA ўжо ведаюць Расія, Азербайджан, Малдова, Казахстан, Кыргызстан, Грузія, Літва, Латвія і Эстонія. Расія, у адрозненне ад Беларусі, бярэ ўдзел ва ўсіх буйнамаштабных міжнародных даследаваннях TIMSS, PISA і PIRLS, якія ўзаемна дапаўняюць адно аднаго і даюць больш поўную інфармацыю аб сістэме адукацыі, ацэньваючы яе з розных бакоў. Вынікі PISA ўказваюць на тое, што ў расійскіх школьнікаў ёсць праблемы з прымяненнем ведаў і навыкаў у штотдзённым жыцці, у сітуацыях, якія выходзяць за рамкі вучэбных. Па функцыянальнай адукаванасці юныя расіяне значна адстаюць ад равеснікаў з большасці развітых краін свету. Эксперты тлумачаць гэты факт празмерна акадэмічнай скіраванасцю расійскай школы, характэрнай для многіх краін на постсавецкай прасторы, у тым ліку і для Беларусі.

Застаецца спадзявацца, што на гэты раз у Міністэрстве адукацыі не абмяжуюцца канстатацыяй таго, што Беларусі трэба далучацца да PISA. І ў аналітыкаў, нарэшце, з'явіцца магчымасць параўнаць поспехі беларускіх школьнікаў з поспехамі іх равеснікаў.
Надзея НІКАЛАЕВА.

Страх перад матэматыкай

— Цікавыя высновы пасля правядзення апошняга даследавання былі зроблены пра засваенне падлеткамі матэматыкі, — кажа Тамара Мацкевіч. — Так, вучні адкрытыя для рашэння матэматычных задач у сярэднім паказваюць на 30 балаў лепшыя вынікі па матэматыцы, чым тыя, хто менш адкрыты для рашэння задач.

У большасці краін неспаспяхова ў матэматыцы вучні дэманструюць і больш нізкі ўзровень зацікаўленасці, матывацыі і самаацэнкі. Але вучні, якія пераадолелі сваю неспаспяховасць і дасягнулі больш высокага ўзроўню, пазбаўляюцца ад гэтай залежнасці.

Адна з прычын нізкай самаацэнкі вучняў — гэта трывога перад матэматыкай. Каля 30% вучняў паведамілі, што адчуваюць сябе бездапаможнымі, калі робяць заданне па матэматыцы. Цікава, што, калі дзяўчаты выконваюць тыя ж матэматычныя заданні, што і хлопчыкі, яны, як правіла, працягваюць менш настойліва, унутранай матывацыі і менш веры ў сябе і ў свае здольнасці да вывучэння прадмета. І часцей звязваюць свае няўдачы ў матэматыцы з сабой, чым са знешнімі фактарамі.

СЕЛЬСКИ ДОКТАР АКСАНА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Дзяўчына адразу зразумела: працы тут хоціць. У першай палове дня — прыём пацыентаў у амбулаторыі, у другой — паездкі на выклікі. «Вандраваць» даводзіцца паміж пяцю вёскамі.

— Медсястру і фельчара я ўзяць з сабой не магу, бо ў амбулаторыі спыніцца ўся праца. Таму ў маёй доктарскай сумцы заўсёды ёсць медыкаменты і інструменты «на любы выпадак». Ніколі не ведаеш, што давядзецца сёння рабіць, — кажа Аксана.

Акрамя стаўкі ў амбулаторыі, дзяўчына мае яшчэ і «падпрацоўку» на станцыі «хуткай дапамогі» ў гарадскім пасёлку Целяханы. Такая праца вучыць не баяцца, загартоў-

вае і дае багатую практыку. Часам пра сябе не думаеш увогуле. Неяк Аксане разам з калегамі давялося несці ў машыну ва ўсіх сэнсах «цяжкага» пацыента. Пасля гэтага дзяўчына некалькі дзён адчувала боль у спіне, але праз вялікую колькасць спраў нават і не адразу ўгадала, якая ж прычына...

Вясковыя пацыенты — асобная размова. Яны неканфліктныя, дабрадушныя, чулыя, паважаюць доктара. Але ёсць цікавы момант, які кардынальна адрознівае іх ад гараджан.

У горадзе доктар працуе да пэўнага часу. Нікому з хворых там у галаву не прыйдзе ўвечары, калі дзверы паліклінікі зачынены, пайсці дадому да свайго тэрапеўта. У вёсцы (у прыватнасці, там, дзе жыве

Аксана) па дапамогу прыходзяць і ноччу, і з раніцы. Скаргі бываюць як сур'ёзныя, з якімі сапраўды лепш не зацягваць, так і зусім нечаканыя. Напрыклад, неяк пацыентка прыйшла да Аксаны дадому толькі таму, што... у амбулаторыі была вялікая чарга: «Я до вас не попала, то я до вас дадому прыйду...» — патлумачыла жанчына.

— За два гады я пастаралася прывучыць людзей, што для ўсяго ёсць свой час, — гаворыць Аксана. — Спачатку гэта не ўсім падабалася, але цяпер, здаецца, мы знайшлі агульную мову.

Дарэчы, «моўнае» пытанне першым часам стварала дзяўчыне маленькія складанасці. Затое цяпер у галаве доктар трымае цэлы «слоўнік».

— Прышла неяк да мяне бабуля і скардзіцца, што ёй баліць «у крыжах». Неяк няёмка пытацца ў пажылога чалавека, што ж гэта за такія «крыжы» загадкавыя, — успамінае Аксана. — Тады я папрасіла паказаць. Высветлілася, што пацыентку непакоіць крыж (па-руску «крестец»). (Аксана ведала толькі рускі варыянт, таму адразу і не здагадалася. — **Аўт.**)

...Аксана кажа, што ў іх амбулаторыі праблем з медыкаментамі, абсталяваннем і інструментамі няма. Чагосьці не хапае — замаўляеце і атрымаеце, праз гэта хвалявацца не давядзіцца. А вось не прымаць чужы боль блізка да сэрца малады доктар яшчэ не навучылася. Калі невылечна хворы памірае, лічы, на руках, а ўсе родзічы глядзяць на ўрача і спа-

дзяюцца, што іх блізка пражыве яшчэ хоць дзень, спраўляцца з эмоцыямі надта цяжка.

Нягледзячы на тое, што з працай сваёй малады доктар спраўляецца, пацыенты ставяцца да яе добра, а жыве дзяўчына ў выдзеленай аднапакаёвай кватэры, дзе аплачвае толькі камунальныя паслугі, — у хуткім часе яна плануе перавесціся ў Івацэвіцкую цэнтральную раённую бальніцу. Будзе працаваць на «хуткай», атрымае пакой у інтэрнаце. У рашэння пераехаць у райцэнтр ёсць некалькі прычын. Іх дзяўчына зусім не ўтойвае: хочацца і асабістае жыццё наладзіць, і больш разнастайна бавіць вольны час, быць бліжэй да «цывілізацыі».

— Я не скарджуся: атрымліваю каля чатырох мільёнаў рублёў — у

вёсцы на гэтыя грошы магу пражыць без праблем. Не задумваюся, колькі патраціла на бензін для машыны (дзякуй любімым бацькам за падарунак), магу купіць нешта родным і парадаваць сябе абноўкамі, ёсць дзе жыць, — кажа Аксана. — Толькі вось моладзь зараз не проста імкнецца мець самае неабходнае, а яшчэ і хоча сачыць за сваёй знешнасцю, цікавіцца спортам і апошнімі навінкамі кіно, мае шмат іншых захапленняў, якія не заўжды даступныя ў сельскай мясцовасці. Да райцэнтра адсюль крыху больш за сорок кіламетраў, а аўтобус ходзіць толькі тройчы на тыдзень, а свой аўтамабіль ёсць не ў кожнага...

Ганна ГАРУСТОВІЧ. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ. Мінск — Івацэвічы — Мінск.

Прафесійныя перспектывы

РАЗМЕРКАВАННЕ: ВЕДАЙ «ПРАВИЛЫ ГУЛЬНІ»

Ці можна пазбегнуць размеркавання пасля заканчэння ВНУ?

У якім парадку ўлічвацца пры размеркаванні запыты працадаўцаў?

Якая верагоднасць таго, што персанальная заяўка на выпускніка будзе задаволена? Ці магчымае размеркаванне ў прыватную кампанію?

Ці абавязаны наймальнік забяспечваць маладога спецыяліста жыллём?

Усе гэтыя пытанні ў бліжэйшыя месяцы будуць як ніколі актуальныя для студэнтаў выпускных курсаў — паколькі ў сакавіку ў ВНУ распачынаецца размеркаванне будучых маладых спецыялістаў. Пра ўсе нюансы працэдуры размеркавання чытачам «Чырвонкі» раскажа намеснік старшыні ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Раман ДАПІРА.

Якім чынам вызначаецца чарговасць размеркавання студэнтаў?

Рашэнне аб размеркаванні выпускніка прымаецца з улікам вынікаў яго паспяховасці, удзелу ў навукова-даследчай дзейнасці, грамадскай рабоце, месца праходжання вытворчай і перададипломнай практыкі, стану здароўя, сямейнага становішча і месца жыхарства сям'і, рэкамэндацыі ўстановы адукацыі аб найбольш мэтазгодным накіраванні выпускніка на працу і яго асабістых пажаданняў.

Выпускнік, які размяркоўваецца ў ліку першых, тэарэтычна мае перавагу ў выбары будучага месца працы, паколькі колькасць заявак, з якіх ён можа выбіраць, у яго нашмат большая. Але існуе і паняцце **чарговасці заявак**.

Пераважнае права на задавальненне сваёй патрэбы ў спецыялістах мае **базавая арганізацыя**. Гэта структура, якая заключае дагавор з установай адукацыі аб узаемадзейнасці і, адпаведна, бярэ на сябе абавязальнасць па забеспячэнні студэнтаў працоўнымі месцамі для практыкі і працаўладкавання маладых спецыялістаў. Згодна з дагаворам, базавая арганізацыя можа аказваць дапамогу і ў арганізацыі вучэбнага працэсу — напрыклад, стварэнні на прадпрыемстве кафедры.

Раней камісія па размеркаванні павінна была ў першую чаргу задавальняць заяўкі ад дзяржаўных арганізацый і арганізацый з дзяржаўнай доляй уласнасці ў статутных фондах. А «базавая арганізацыя» — паняцце больш шы-

рокае: гэта могуць быць і акцыянерныя таварыствы, і рэзідэнты Парка высокіх тэхналогій, і тыя ж бюджэтныя арганізацыі.

Пры наяўнасці некалькіх базавых арганізацый задавальненне іх патрэбы ў спецыялістах павінна весціся ў парадку чарговасці, якая будзе вызначана зыходзячы з даты заключэння адпаведных дагавораў аб узаемадзейнасці.

Пасля задавальнення патрэб у спецыялістах непасрэдных заказчыкаў кадрў размеркаванне выпускнікоў можа праводзіцца ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю і прысвоенай кваліфікацыяй у іншыя арганізацыі — на падставе іх пісьмовых запытаў. **Персанальныя заяўкі** будуць задавальняцца або ў выпадку адсутнасці заявак ад непасрэдных заказчыкаў кадрў, або ў выпадку наяўнасці такога важнага аргумента, як праходжанне выпускніком практыкі на пэўным прадпрыемстве ці ў арганізацыі. Аднак гарантыі, што персанальная заяўка будзе задаволена, усё ж няма.

Да таго ж у персанальнай заяўцы павінна быць дакладна прапісана, на якую пасаду бяруць выпускніка, і калі прапанаваная пасада не адпавядае профілю атрыманай спецыяльнасці, то такую заяўку могуць праігнараваць.

Выпускнікам не пашкодзіць таксама нагадаць, што размеркаванне — гэта працаўладкаванне па спецыяльнасці. Аднак калі заявак менш, чым выпускнікоў, то выпускніку могуць прапанаваць працаўладкаванне не зусім па яго спецыяльнасці. У прафсаюзне папярэджаюць, што размеркавацца **не зусім па спецыяльнасці** прасцей, чым затым пераразмеркавацца. І гэта таксама трэба мець на ўвазе. Калі камісія не можа прадаставіць выпускніку працу па спецыяльнасці, то павінна выдаць яму даведку аб **свабодным працаўладкаванні**.

Хто падлягае абавязковаму размеркаванню?

Усе, хто правучыўся на дзённай бюджэтнай форме навучання не менш за палову ад агульнага тэрміну навучання. Гэта значыць, што студэнт, які навучаўся за кошт бюджэтных сродкаў і быў адлічаны, напрыклад, на трэцім-чацвёртым курсе, а затым аднавіўся і давучаўся ўжо за кошт уласных сродкаў, таксама можа быць размеркаваны. Пры гэтым тэрмін працы па размеркаванні не змяняецца прапарцыянальна часу навучання за кошт уласных сродкаў. Гэта значыць, што выпускнік будзе абавязаны адпрацаваць па размеркаванні два гады, як і яго аднакурснік-«бюджэтнік». А вось пры разліку сумы, якую выпускнік абавязаны будзе вярнуць дзяржаве ў якасці

кампенсацыі за сваё нежаданне працаваць па размеркаванні, гады яго платнага навучання ўключацца не будуць.

Калі студэнт больш за палову тэрміну вучыўся за кошт бюджэтных сродкаў, а затым перавёўся на платнае завочнае аддзяленне, то ён таксама трапляе пад размеркаванне. За выключэннем выпадку, калі ён ужо працуе па сваёй спецыяльнасці.

Ці можна «адкупіцца» ад размеркавання?

Выпускнік мае права адмовіцца ад работы па размеркаванні (пераразмеркаванні) ці накіраванні і добраахвотна вярнуць дзяржаве сродкі, выдаткаваныя на яго падрыхтоўку. Зрабіць гэта можна яшчэ на этапе размеркавання. Выпускнік павінен звярнуцца па разлік сумы сродкаў, выдаткаваных на яго навучанне. Пасля ўнясення сродкаў ён можа атрымаць даведку аб свабодным працаўладкаванні. У тым выпадку, калі малады спецыяліст не прыступіў да працы ці звольніўся да заканчэння тэрміну абавязковай адпрацоўкі і не жадае вяртаць у бюджэт сродкі добраахвотна, грошы будуць спаганяцца з яго ў судовым парадку.

Што рабіць, калі выпускнік плануе паступаць у магістратуру?

Увага! Паступленне на **платную форму навучання** ў магістратуру пасля бюджэтнага навучання ў ВНУ зараз магчымае **толькі пасля адпрацоўкі** размеркавання па выніках навучання на першай ступені ці пасля вяртання сродкаў адпаведна неадпрацаванаму тэрміну.

Пры паступленні ў магістратуру павінны захоўвацца тры асноўныя ўмовы, каб размеркаванаму выпускніку не давялося вяртаць у бюджэт сродкі за сваё навучанне на першай ступені. Па-першае, паступіць у магістратуру неабходна ў год заканчэння навучання на першай ступені вышэйшай адукацыі; па-другое, навучанне ў магістратуры павінна праходзіць за кошт бюджэтных сродкаў і, па-трэцяе, дапускаецца толькі дзённая форма атрымання адукацыі. Фактычна гэта азначае, што паступаць трэба ў магістратуру дзяржаўнай установы вышэйшай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь на бюджэтнае месца. Пры адпаведнасці гэтым крытэрыям выпускнік зможа здаць сваё накіраванне ва ўстанову адукацыі, якая яму яго выдала, а пытанні размеркавання вырашаць пасля паспяховага заканчэння магістратуры.

Выпускнік магістратуры можа быць размеркаваны нанова альбо накіроўваецца на адпрацоўку па месцы першага свайго размер-

кавання. Калі пасля заканчэння навучання на першай ступені ён адпрацаваў адзін год і толькі затым паступіў на дзённую форму навучання магістратуры, то, адпаведна, яму неабходна будзе выбіраць: ці сумяшчаць працу з навучаннем, што магчыма толькі пры ўмове геаграфічнай блізкасці месца працы і ўстановы адукацыі, ці вяртаць дзяржаве сродкі за адзін неадпрацаваны год. На жаль, працоўным заканадаўствам не прадугледжаны прэферэнцыі для работнікаў, якія сумяшчаюць працу з навучаннем у завочнай форме атрымання адукацыі. Для тых, хто навучаецца на дзённай форме атрымання адукацыі, па месцы працы могуць па дамоўленасці з наймальнікам прадаставіць водпуск без утрымання. Гэта актуальна ў час здачы сесіі, абароны магістарскай дысертацыі і г.д. Магчыма, у калектыўным дагаворы арганізацыі-наймальніка ўстаноўлены пэўныя дадатковыя гарантыі для такой катэгорыі работнікаў.

Прывілеі маладога спецыяліста

Самая галоўная прывілея — абарона ад звальнення на працягу двух гадоў. Маладым спецыялістам не ўстанаўліваецца выпрабавальны тэрмін. Наймальнік не можа звольніць маладога спецыяліста на аснове такой фармулёўкі, як «неадпаведнасць работніка займаемай пасадае ці выконваемай рабоце па прычыне недастатковай кваліфікацыі».

Выпускнікі, якія працуюць не па месцы жыхарства бацькоў у бюджэтных арганізацыях, маюць права на атрыманне льготнага крыдыту для набыцця рэчаў першай неабходнасці. Медыкам і педагогам, работнікам аграпрамысловага комплексу на працягу першых двух гадоў работы належаць дадатковыя выплаты, устаноўленыя адпаведнымі нарматыўнымі прававымі актамі.

А вось **прадастаўленне жылля па месцы размеркавання, на жаль, заканадаўства маладым спецыялістам не гарантуе**. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, а таксама арганізацыі пры недастатковасці ўласнага жыллёвага фонду могуць выдзяляць сродкі з мэтай кампенсацыі выдаткаў на найм жылля. Але гэта іх права, а не абавязак. Адзіная гарантыя ў гэтай сферы, замацаваная на дзяржаўным узроўні, — права маладога спецыяліста, які прыбыў па месцы размеркавання, прымацца на ўлік асоб, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, без дадатковых патрабаванняў па неабходным тэрміне пражывання ў адпаведным населеным пункце. У тым ліку ў Мінску і Мінскім раёне.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПРА АЎТАРА

Вользе 14 гадоў. Яна любіць рабіць сваімі рукамі прыгожыя паштоўкі, умеє шыць і вышываць. Можна і на кухні дапамагчы. У вольны час вельмі любіць чытаць і захапляецца гісторыяй.

— Я лічу сябе творчым чалавекам. Пішу вершы і аповяданні. Зусім нядаўна вырашыла паспрабаваць сябе ў журналістыцы, і, думаю, у мяне гэта атрымаецца, — кажа пра сябе дзяўчына. — Сваё жыццё ў далейшым я таксама планую звязаць з журналістыкай. Мне б хацелася працаваць на радыё ці ў газеце. А пакуль я наведваю «Школу юнага журналіста».

«АБЫСЦІ» СВЕТА,
НЕ ВЫХОДЗЯЧЫ З ДОМУ

Напэўна, амаль кожны чалавек марыць здзейсніць калі не кругасветнае падарожжа, дык хаця б невялікую вандроўку ў іншаземную краіну. Наўрад ці гэта можна зрабіць хутка і без пэўных праблем. Аднак пабыць у розных краінах можна і з дапамогай посткросінгу. Ён уяўляе сабой абмен паштоўкамі з людзьмі з усяго свету. Агульная колькасць удзельнікаў абмену даўно перавысіла мяжу ў 20 мільянаў.

Гісторыя посткросінгу пачалася зусім нядаўна, у 2005 годзе. Партугалец Паола Магалес, які займаўся букросінгам (абмен кнігамі), вырашыў такім жа чынам адправіць паштоўку. Яго ідэя хутка захапіла ўвесь свет. Дарэчы, у сусветнай статыстыцы посткросінгу Беларусь знаходзіцца на шостым месцы і абганяе такія краіны, як Кітай, Украіна і Польшча. А лідарамі з'яўляюцца Германія, Расія і ЗША.

Дзякуючы посткросінгу пачалася не толькі новая хваля продажу паштовак, але і, напрыклад, значна пашырылася колькасць калекцыянераў марак, з'явіліся спецыяльныя інтэрнэт-крамы, дзе можна знайсці даволі рэдкія экзэмпляры.

Маё знаёмства з посткросінгам пачалося з сайта www.postcrossing.com. На яго я завітала невпадкова: мне заўсёды хацелася атрымаць пісьмы з розных куткоў свету.

Сайт поўнасцю на англійскай мове. Але цяжкасцяў з навігацыяй на інтэрнэт-старонцы ў мяне не ўзнікла: усё зразумела і даступна нават тым людзям, якія не валодаюць мовай дасканала. Каб я магла паўдзельнічаць у сусветным абмене паштоўкамі, мне прапанавалі зарэгістравацца. Пры рэгістрацыі самым цяжкім этапам быў увод паштовага адраса. Справа ў тым, што кожная краіна мае свае правільныя яго напісанні на пісьмах і паштоўках. Каб нічога не пераблытаць, можна скарыстацца спецыяльным узорам запаўнення, які размешчаны на сайце.

Пасля таго, як мяне занеслі ў міжнародную сетку посткросінгу, было прапанавана выбраць адрас для маёй першай паштоўкі. Вядома, «выбраць» — гэта залішне. Сайт сам прадстаўляе яго. Да слова, за адзін раз можна ўзяць пяць адрасоў і адправіць пяць паштовак. Але я вырашыла спынілася на адным.

Сайт прапанаваў мне адправіць прывітанне жыхарцы Галандыі. Акрамя адраса, на старонцы Рэйчал Варвалз, жанчыны з Амстэрдама, была прадстаўлена інфармацыя пра яе жыццё, захапленні. Я даведалася, што Рэйчал займаецца посткросінгам ужо два гады і ў яе мноства паштовак з усіх кантынентаў. Дарэчы, звычайна аматары посткросінгу на сваёй старонцы ўказваюць, якія менавіта паштоўкі яны хацелі б атрымаць.

Я вырашыла паслаць паштоўку з выявай Навагрудскага музея Адама Міцкевіча. Акрамя адраса і кароткага прывітання, на пасланні абавязкова трэба было змясціць спецыяльны ID-нумар. Пасля таго, як адрасат атрымае паштоўку, ён рэгіструе гэты нумар, і мой адрас можа атрымаць іншы ўдзельнік посткросінгу.

Пасля адпраўлення паштоўкі чакаць адказу прыйшлося даволі доўга. Я нават забылася пра яе. Але аднойчы, вяртаючыся са школы, зазірнула ў паштовую скрыню і ўбачыла там пісьмо. Гэта была паштоўка з Кітая. Пасля рэгістрацыі я даведалася, што яна падарожнічала па свеце 67 дзён і «праехала» больш за дзве тысячы кіламетраў.

Дзякуючы посткросінгу я пазнаёмілася з дзяўчынай Джун з Кітая і атрымала ад яе паштоўку з выявай малюнка аднаго знакамітага кітайскага мастака.

Я вырашыла, што буду займацца посткросінгам і далей. Сапраўды, гэта збліжае людзей і мы можам падарожнічаць па свеце, не выходзячы са сваёй кватэры.

Вольга ПРАНКЕВІЧ, вучаніца 9 класа СШ № 4 г. Навагрудка.

ЦУД НА ПАМЯЦЬ

Талент і фантазія маладзечанскіх майстроў заўсёды захапляюць, як і іх творы. Яны ўвабралі ў сябе прыгажосць роднай прыроды і цяпло чалавечых рук. Адзін з такіх майстроў, Вера Антонаўна Самаль, працуе ў Маладзечанскім цэнтры творчасці дзяцей і моладзі «Маладзік», кіруе гуртком «Беларускі сувенір». Амаль сорак гадоў педагог прысвяціла народнай творчасці і рабоце з дзецьмі. Пачынала настаўнікам працоўнага навучання і чарчэння ў сельскай школе. «Вучні прыносілі саломку, нешта выразалі з яе, і паступова сталі з'яўляцца цікавыя ідэі», — прыгадвае Вера Антонаўна.

Затым яна прыйшла працаваць метадыстам у абласны цэнтр дзіцячай творчасці, дзе ёй адразу прадставіўся выпадак праявіць сваё майстэрства. 80 лялек на каркаснай аснове, пакрытай накрухмаленым ільном, з драўлянымі тварыкамі і беларускім арнамантам на сукенках адправіліся на Міжнародны фестываль моладзі і студэнтаў. У хуткім часе ў Маскву паехалі і сама майстрыха разам з вучаніцай Ірынай Скапец, якая атрымала сярэбраны медаль на выставе дасягненняў народнай гаспадаркі СССР. Іра займалася ў гуртку на працягу васьмі гадоў і ўжо стала народным майстрам.

ПРА АЎТАРА

Аўтарцы 15 гадоў. Яна выдатная, удзельніца раённых алімпіяд па розных прадметах. Любіць падарожнічаць па родных мясцінах і замежных краінах. Была, напрыклад, у Расіі, Латвіі, Польшчы, Францыі, Вялікабрытаніі. Свае самыя яркія ўражанні фіксуе на фотаздымках. Некаторыя з іх нават былі адзначаны на абласных фотаконкурсах. Апошняя і самае значнае, па прызнанні самой дзяўчыны, захапленне — тэатр. Вольга наведвае тэатральную студыю пры гімназіі «ТэСТ» і цяпер рытуецца да прэм'еры. Кім хоча стаць у будучыні — яшчэ не вызначылася.

Вера Антонаўна Самаль была адным з першых спецыялістаў у Мінскай вобласці на рабоце з ільновалакном. Гурток «Беларускі сувенір» прымаў удзел і ў самых першых «Дажынках», якія праходзілі ў Нясвіжы.

Вера Антонаўна з любоўю ўспамінае многіх сваіх выхаванцаў. Сярод іх — Алена Тарлецакая, якая ўжо амаль трыццаць гадоў працуе на фабрыцы мастацкіх вырабаў. Гэта менавіта яна прыдумала летась ляльку «Ліра» — сімвал Нацыянальнага фестывалю беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-2013».

Радуюць поспехамі і цяперашнія навучэнцы. Іх працы неаднойчы станавіліся пераможцамі рэспубліканскіх і абласных конкурсаў «Калядная зорка», «Саламяныя дзівосы», «Залатая саломка» і іншых.

— Галоўнае — захоўваць у вырабах беларускі каларыт, народную культуру, — лічыць Вера Антонаўна. Напрыклад, кампазіцыя «Калядоўшчыкі» перадае каларыт беларускага зімовага свята. А саламяная калядная звязка нібы іскрыцца золатам, зіхаціць усімі сваімі тонкімі, бліскучымі ніткамі.

Новы год гурткоўцы сустракалі разам з прыгожым залатарывым канём. Цяпер у працэсе стварэння — кампазіцыя «Поры года» з чатырох лялек, для завяршэння якой засталася зра-

Вера Антонаўна САМАЛЬ.

біць толькі «Лета». Вяночкі, што плятуць юныя ўмельцы, выкарыстоўваюць у сваіх касцюмах фальклорныя артысты нашага горада. Саламяныя «паўкі», птушкі, фігуркі жывёл — гэта не проста вобразы. Кожны з іх звязаны з чалавекам, які стварыў гэты цуд.

Вера Антонаўна працуе і з маладымі інвалідамі ў цэнтры «Прыстанак надзеі». Там юнакі і дзяўчаты займаюцца пераважна бісералляваннем, бо ім гэта прасцей, так у іх развіваецца матарыка рук.

«Беларускі сувенір» апраўдвае сваю назву: мноства работ педагога і навучэнцаў адправіліся ў якасці падарункаў у іншыя краіны. Хутка да іх далучыцца і льянны зубр «Волат» — сімвал чэмпіянату свету па хакеі 2014 года, які стаў пераможцам абласнога конкурсу сувенірных работ.

Вольга ВЕТРАВА, вучаніца 9 класа гімназіі № 6 г. Маладзечна. Фота аўтара.

ЛЮБІЦЬ ЖЫЦЦЁ, ЛЮБІЦЬ РАДЗІМУ!

У кожнага з нас ёсць месца, дзе мы нарадзіліся і выраслі. Тут мы пачалі рабіць першыя крокі, хадзілі ў дзіцячы садок, пайшлі ў першы клас. Тут жыўчы твае родныя, сябры. Гэта і ёсць радзіма. Мая радзіма — вёска Глушкавічы. Гэта самы прыгожы і цікавы куток на Лельчыцкай зямлі. Вёска ў любую пару года мае прыгожы і непаўторны выгляд: і снежнай зімой, і квітнеючай вясной — гэта загадкавы востраў сярод палёў і лясоў. А таксама — багаты лясны край. Калісьці тут нарыхтоўвалі мачтавую хвою для рускага флоту. Але і цяпер багачце майго краю прымушае дзівіцца са шматлікіх рэдкіх раслін, ягад, грыбоў, дзікіх жывёл і птушак. А колькі тут майстроў, спевакоў, іншых талентаў!

Прынята лічыць вядомымі тых людзей, якія здзейснілі подзвіг, загінулі за Радзіму, напісалі нейкія навучальныя працы, дысертацыі, сталі вучонымі, паэтамі. А для мяне прыкладам з'яўляецца мой аднавясковец Аляксандр Васільевіч Кавалевіч — чалавек, пра якога я хачу раскажаць.

Яго бацька працаваў у калгасе, а маці была хатняй гаспадыняй. Сашка, як яго называлі дома, вельмі рана навучыўся пілаваць і секчы дровы, правільна трымаць у руках касу ды рабіць іншую дарослую справу. Падчас вучобы ў школе ён упершыню паспрабаваў напісаць не-

калькі вершаў пра характава і непаўторнасць роднага краю. У пятым ці ў шостым класе Аляксандр адправіў некалькі сваіх твораў у газету «Піонер Беларусі». Вершы тыя не былі надрукаваны, але неўзабаве з рэдакцыі газеты Аляксандру прыйшоў ліст, дзе было сказана, што яму трэба развіваць свой талент, а галоўнае — трэба шмат чытаць.

Пасля заканчэння Глушкавіцкай сярэдняй школы Аляксандр паступіў у Аршанскае педагагічнае вучылішча: ён хацеў стаць настаўнікам працоўнага навучання і чарчэння. Праз год яго прызвалі служыць у пагранічныя войскі. У гэты час ішла

ПРА АЎТАРА

Мікалаю 16 гадоў. У вольны час ён любіць займацца спортам, слухаць музыку.

— Хачу адзначыць, што ўрокі роднай мовы і літаратуры для мяне вельмі цікавыя. Прыемна чуць мілагучную мову і размаўляць на ёй. Таму і вырашыў распавесці пра чалавека, які піша вершы, працуе настаўнікам, з гонарам выканаў свой інтэрнацыянальны абавязак перад Радзімай, — кажа Мікалай. — Аб чым я мару? Мабыць, як і большасць маіх ровеснікаў, абараняць сваю краіну. Хачу, каб родная мова гучала не толькі на ўроках, па радыё і тэлебачанні, але і стала сапраўдным спадарожнікам кожнага чалавека, таму што яна цудоўная, мілагучная...

вайна ў Афганістане. Не мінавалі гэтыя падзеі і наш край. Дванаццаць маладых хлопцаў у розныя гады прайшлі праз тую далёкую краіну.

Якой яна была — вайна ў Афганістане? Аляксандр адказаў: «На мой погляд, магчыма, непатрэбнай, таму што там — другі свет, зусім не падобны на наш, другая культура, незразумелая нам. Але ў кожнага з нас быў выбар: служыць або не служыць у чужой краіне. Толькі я не памятаю, каб хтосьці адмовіўся. Сумленна выконвалі інтэрнацыянальны абавязак. Вельмі шкада хлопцаў, якія загінулі на той вайне. Апошнім з нашых загінуў Валодзь Шпакоўскі з Пінска, усяго на некалькі месяцаў да вываду войскаў». Аляксандр Кавалевіч узнагароджаны медалямі «За баявыя заслугі» і «Ад удзячнага афганскага народа».

Пасля заканчэння службы ў 1989 годзе Аляксандр прадоўжыў навучанне ў педагагічным вучылішчы і праз год паступіў у Гомельскі ўніверсітэт імя Ф. Скарыны на гістарычны факультэт. Гады навучання ва ўніверсітэце былі вельмі цікавыя. Ён часта падарожнічаў, вывучаў гісторыю свайго краю. Таму і дыпломную работу прысвяціў вывучэнню Бацькаўшчыны, а

дакладней, гісторыі паўднёвага Палесся. Пры гэтым шукаў цікавыя звесткі, асабліва пра родныя Глушкавічы, у дзяржаўным архіве, а таксама ў Нацыянальнай бібліятэцы. І ўвесь гэты час займаўся творчасцю. Пісаў артыкулы, вершы. Падчас працы настаўнікам лёс падарваў яму сустрэчу з вядомым маладым паэтам Анатолям Сысам. Паэтычныя вершы Сыса яшчэ ў 1990-я гады ўвайшлі ў анталогію беларускай паэзіі, сталі побач з творамі Багдановіча, Бардуліна і іншых. З вершаў Сыса Аляксандр чэрапаў прыгажосць беларускай мовы, і асабліва тое, як трэба любіць гэтую мову, свой край.

...Апошнія гады Аляксандр Васільевіч працуе дырэктарам Ровенскаслабодскай сярэдняй школы Рэчыцкага раёна. А для мяне асабіста Аляксандр Васільевіч з'яўляецца аўтарытэтам і прыкладам таго, як патрэбна жыць.

Мікалаі МІХАЛКОЎ, вучань 10 класа Глушкавіцкай СШ Лельчыцкага раёна.

Знайсці сябе

«ЦЁПЛЯ» ПАШТОЎКІ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «43».)

Людзі ўжо наглядзеліся на вектарных зайцоў і пластыкавыя кветкі на паштоўках у крамах. Многія цяпер прагнуць нечага іншага... Таго, што не толькі выклікае нейкія пазітыўныя эмоцыі, але і прымушае задумацца над чымсьці.

— **Каця, а чаму ты называеш свае паштоўкі «цёплымі»?**

— Мне не хацелася прыдумаць якую-небудзь штучную назву. Я даслала сябрам макеты паштовак з подпісамі і проста папрасіла падабраць да іх прыметнікі, якія б апісвалі ўражанне ад паштовак. Самы распаўсюджаны быў «цёплыя». Мне спадабалася (усміхаецца).

— **Мяне асабіста вельмі радуе, што ты робіш свае паштоўкі на роднай мове, бо, як гэта ні прыкра, пакуль у Беларусі арыгінальныя паштоўкі на беларускай мове хоць ты са свечкай шукай...**

— Спраўды, беларускамоўных паштовак у нас не так шмат, таму я, хоць у жыцці карыстаюся абедзюма мовамі, перавагу адала, безумоўна, роднай. Нейк так сталася, што і вершы, якія я час ад часу пішу, таксама толькі на мове. Люблю беларускі фальклор, народныя танцы, з дзяцінства гукі дуды не пакідаюць мяне абыякавай. Мае беларускамоўныя (і не толькі) сябры падтрымалі гэтую ідэю і падбадзёрваюць мяне дагэтуль, за што я ім вельмі ўдзячная. Самі часта набываюць мае паштоўкі ў падарунак, дапамагаюць прыдумаць подпісы да новых. Увогуле, што датычыцца падтрымкі, гэта вельмі важна, бо столькі сумненняў узнікала і ўзнікае, калі робіш штосьці новае...

(Нашу размову пастаянна перапынялі наведнікі кірмашу. Вось да століка з Кацінымі паштоўкамі падышлі дзве бабулькі...)

Я даслала сябрам макеты паштовак з подпісамі і проста папрасіла падабраць да іх прыметнікі, якія б апісвалі ўражанне ад паштовак. Самы распаўсюджаны быў «цёплыя».

— **Каця, чула, як ты толькі што пераклала ім надпісы: «летуценніца», «сталець»... Ці часта такое здараецца? Не крыўдна, што далёка не ўсе беларусы валодаюць роднай мовай?**

— Крыўдна, калі кажуць: «Усе паштоўкі на мове? Не ўсе ж яе разумеюць...» Я адказваю: «Трэба вучыцца!» Але на-

самрэч гэта здараецца не так часта. Многія набываюць паштоўкі для сваіх сяброў з Расіі і Украіны. Нядаўна адна жанчына набыла для сяброўкі з Японіі. На «Млыне» на маіх вачах некаторыя набывалі і адразу дарылі мае паштоўкі сваім замежным сябрам. А перакладаць — так, даводзіцца часта. Адна дзяўчына мне сказала, што я — першая, з кім яна размаўляе на мове. Маўляў, пасля заканчэння школы ёй не даводзілася ні з кім стасавання па-беларуску. А тут яе натхнілі мае работы...

Крыўдна, калі кажуць: «Усе паштоўкі на мове? Не ўсе ж яе разумеюць...» Я адказваю: «Трэба вучыцца!» Але насамрэч гэта здараецца не так часта.

Як добра было б, падумала я, калі б Кацін прыклад натхніў некага з тых творчых людзей, якія чытаюць гэты тэкст (і пакуль, як некалі і Каця, з-за сваёй прыроджанай сціпласці малююць «у стол») на стварэнне сваіх аўтарскіх беларускамоўных паштовак. Каця таксама лічыць, што чым іх (паштовак на мове) будзе больш, тым лепш, таму з задавальненнем пагадзілася падзяліцца сваімі творчымі сакрэтамі.

— Спачатку я малюю эскіз на паперы. У мяне даволі шмат замалёвак. Цэляя стосы. Штосьці з іх становіцца паштоўкамі, штосьці я выкарыстоўваю пры стварэнні афіш, візітовак і г.д. А некаторыя так і застаюцца на стадыі эскіза. Калі шчыра, я вельмі рэдка задумваюся аб тым, што намаляваць. Проста бяру аркуш і пачынаю вадзіць па ім алоўкам. І тое, што атрымліваецца «на выхадзе», як правіла, заўсёды сюрпрыз. Творчасць — некантралюемы працэс. Гэта скажа вам любы мастак. Ведаеш, я заўважыла: калі менш хвалюешся за тое, што і як павінна атрымацца, атрымліваецца значна лепш.

— **Каця, распавядзі больш падрабязна пра стварэнне паштовак...**

— Я малюю іх на графічным планшэце. Рэдактар дазваляе імітаваць усе вядомыя мастакам матэрыялы (ад алейных фарбаў да фламастара), рэгуляваць ціск і празрыстасць, працаваць пры дапамозе валіка і шпателя... Я амаль тактыльна адчуваю матэрыял. Графічны планшэт даў мне магчымасць расслабіцца, не баяцца памылак.

...Падчас размовы Каця перыядычна выводзіць алоўкам, які ўвесь гэты час не выпускае з рукі, рысы твару, як мне падалося, рамантычнай дзяўчыны...

— **У цябе, пэўна, паўсюль з сабой аловак і папера, каб малюваць эскізы? У якіх месцах даводзіцца гэта рабіць?**

— Так, часта маю з сабой аловак і паперу. Хаця б нататнікі. Ды паўсюль — глядзячы кіно, часам на нейкіх імпрэзах, слухаючы канцэрт ці лекцыю, — малюю. На «Млыне» вось атрымаўся амаль цэлы альбом. Раней на паштоўкі заставалася мала часу з-за асноўнай працы. Але на днях я звольнілася, каб займацца любімай справай. Такая вось я шчаслівая!

— **Каця, для цябе стварэнне паштовак — гэта спосаб заробку альбо ўсё ж такі магчымасць самарэалізацыі?**

— У першую чаргу, безумоўна, гэта мая спроба самарэалізацыі. Любы творца хоча, каб яго працу любілі. А наконт грошай... Я веру, што калі ты робіш тое, што табе наканавана, калі атрымліваеш велізарную асалоду ад творчага працэсу ды яшчэ дорыш станоўчыя эмоцыі іншым людзям — усё прыкладзецца.

— **Хто асноўны крытык тваёй працы?**

— Сябры, сястра, бацькі... Але асноўны — усё ж я сама. Часта ўсім падабаецца малюнак, а мне — не. Не тое, што я хацела, атрымліваецца... Тады я нікога не слухаю. Або дамалёўваю тыдзнімі, або кідаю працу. Галоўнае — мець унутранае задавальненне.

— **Сама любіш дарыць паштоўкі?**

— Вядома! Мне падаецца, што паштоўку можна і трэба дарыць без ніякай нагоды, як дораць цёплае слова ці позірк... Згадзіцеся, больш прыемна атрымліваць падарунак проста так, а не па календары... Тады ён выклікае значна больш пазітыўных эмоцый, мае большую каштоўнасць... Паштоўка, я ўпэўнена, варта таго, каб стаць такім сюрпрызам. Жадаю ўсім як мага часцей знаходзіць іх у сваёй паштовай скрыні... Але ж, мне падаецца, самае галоўнае — каб кожны знайшоў сябе. Гэта насамрэч вельмі важна — адчуваць сябе на сваім месцы. Тады ўсё ўспрымаецца па-іншаму, з'яўляецца столькі энергіі, што цяжка ўтрымацца на месцы. Раней я і не ўяўляла, што такое магчыма.

Надзея ДРЫЛА, фота аўтара і з асабістага архіва Кацярыны ГАНЧАРЫК.

Прафесія будучыні

ДЗЕ ВУЧАЦЬ КІРАВАЦЬ РОБАТАМІ?

Чым толькі ні займаюцца школьнікі ў вольны ад заняткаў час! Спартыўныя і танцавальныя секцыі, маляванне, музыка, іншыя рознага кшталту гурткі. А з нядаўняга часу стала магчымым займацца яшчэ і... робататэхнікай! Так-так, пачынаючы з малодшых класаў, вучні сталічных школ могуць навучыцца канструяваць уласных маленькіх робатаў і задаваць для іх праграму.

РЭАЛЬНАСЦЬ У ВІРТУАЛЬНАСЦІ

«Школа робататэхнікі» — гэта камерцыйны праект трох сяброў-праграмістаў. Ігар Бялевіч, дырэктар школы, стаў задумавацца над тым, чаму неабходна навучыцца яго сыну сёння, каб гэта спатрэбілася ў будучыні. Думаў-думаў і прыдумаў: цяпер праграмісты, што называюцца, «на кані», а ў будучыні запатрабаванымі будуць спецыялісты, якія з дапамогай праграм і машын-робатаў палегчаць жыццё звычайнаму чалавеку.

— Робататэхніка — гэта навука, якая знаходзіцца на нябачнай мяжы паміж віртуальным светам, куды з «галавой сышлі» нашы дзеці, і рэальнасцю, дзе дзейнічаюць

пасправацаў і з першакласнікамі.

Я патрапіла на заняткі малодшай групы. Спачатку школьнікі самастойна збіралі машыны з дэталю канструктара «Лега», у якога, дарэчы, ёсць серыя, спецыяльна распрацаваная для стварэння робатаў. У такім канструктары, акрамя саміх дэталю, ёсць рознага кшталту датчыкі (святла, колеру, руху і інш.) і, самае галоўнае, — там ёсць спецыяльныя мікракамп'ютары, якія апрацоўваюць атрыманую інфармацыю і кіруюць «павадзінамі» робата. Робата можна зрабіць па стандартных узорах фірмы, а можна распрацаваць пры дапамозе спрошчанага 3D-рэдактара, а затым ужо сабраць з дэталю ўнікальную мадэль.

Каб задаць робату серыю дзеянняў, дзеці падключалі яго да камп'ютара, дзе ўстаноўлена прызначаная для гэтага праграма, і пры дапамозе графічных сімвалаў выбіралі, што яму трэба зрабіць. А потым на спецыяльнай пляцоўцы правяралі, наколькі машына «паслухмяная». Калі яна робіць усё так, як захацеў яе стваральнік, значыць, праграма зададзена правільна.

Віця Кіслы вучыцца ў 5-м класе, пра школу даведаўся пасля таго, як яе выкладчыкі паказалі дзецям прэзентацыю пра магчымасці робататэхнікі.

— Я прыходжу на заняткі два разы на тыдзень. Недзе на чацвёртым уроку ўжо мог запраграмаваць робата. Раней пра

законы фізікі, — расказвае Ігар. — Менавіта гэтая навука дазваляе пабываць і ў віртуальнасці, дзе патрабуецца валодаць і карыстацца рознымі формамі інфармацыі і шматлікімі праграмамі, і ў той жа час яна патрабуе разумення свету вакол нас.

Фёдар Кішчанка, намеснік дырэктара школы і яе ж выкладчык, дадае, што заняткі ў такіх гуртках дапамагаюць дзецям з малодшага школьнага ўзросту зрабіць першы крок у праграмаванне, бо асноўная частка работы — гэта не толькі сканструяваць самога робата, але і задаць яму праграму дзеянняў.

Пакуль што ў Мінску ёсць тры філіялы, замацаваныя за мінскімі школамі ў мікра-раёнах «Сухарава» і «Паўднёвы Запад», а таксама каля станцыі метро «Каменная Горка».

Робататэхніка — гэта навука, якая знаходзіцца на нябачнай мяжы паміж віртуальным светам, куды з «галавой сышлі» нашы дзеці, і рэальнасцю, дзе дзейнічаюць законы фізікі.

— Плануем адкрыць некалькі класаў палізу ад станцыі метро, — дзеліцца планами Фёдар Кішчанка. — Нядаўна з'явілася яшчэ адно аддзяленне, але ўжо не ў сталіцы, а ў Наваполацку.

ПРАГРАМІСТ ЗА... ЧАТЫРЫ ЗАНЯТКІ

На занятках фарміруюцца дзве ўзроставыя групы: з 1-га па 4-ы клас і з 5-га па 9-ы. Па словах Фёдара, прыкладна 20 працэнтаў вучняў — дзяўчынкі. У мінулым навучальным годзе вучняў набіралі толькі з другога класа, а цяпер вырашылі

тое, каб стаць у будучыні праграмістам, не задумваўся, але цяпер мяне гэта сапраўды цікавіць.

РОБАТАТЭХНІКІ ЗАБАЎЛЯЮЦЦА. ПАКУЛЬ?

З цікавых праектаў Фёдар называе прататып робата-аўтамабіля, які абмяжоўвае хуткасць ноччу.

— Значная частка аварыі здараецца менавіта ў гэты час, — адзначае Фёдар, — нягледзячы на тое, што ноччу колькасць машын на дарогах у 10 разоў меншая. І вось з дзецімы мы спрабавалі вырашыць гэтую праблему такім чынам: калі святла становіцца менш, аўтамабіль аўтаматычна зніжае хуткасць.

Як прызнаецца Фёдар, пакуль што сапраўднаму сур'ёзнаму робатаў не стваралі: усё ж такі дзеці і года ў школе не правучыліся.

— Але часам сваволім — гуляем у «робатасумо», калі адна машына імкнецца выпхнуць другую з «рынга», — расказвае выкладчык школы.

У Маскве праводзяцца міжнародныя спаборніцтвы па робататэхніцы. Пакуль што ад Беларусі ўдзельнікаў не было.

— Але да канца года мы разлічваем падрыхтаваць каманду з нашых вучняў — і таксама паказаць сябе на міжнароднай арэне, — дзеліцца планами Фёдар. Гэта галоўная мэта на год.

Што цікава, амерыканскія эксперты спрагназавалі, што бліжэй да 2020 года робататэхніка будзе адным з прыярытэтных кірункаў тэхнічных навук, таму ўжо з пачатку 2000-х у амерыканскіх школах дзеці знаёмяцца з азамі робататэхнікі, а ў суседняй Расіі школьнікі займаюцца ёй з 2007 года.

Надзея ЮШКЕВІЧ, фота Юліі КІРЭЙЧЫК.

Моцныя целам

«ГУМОВЫ» БІЦЭПС: МЭТА АПРАЎДВАЕ СРОДКІ?

«Біцэпс, як у Арні» — мара многіх юнакоў 1990-х. У двухтысячныя інтарэс моладзі да «качалкі» крыху знізіўся. Але, кажучь, мода заўжды вяртаецца. Так адбылося і з непрофесійным бодзібілдынгам: сёння маладыя хлопцы зноў з радасцю прысвячаюць свой вольны час «пабудове» прыгожага цела. Аднак рабіць гэта можна па-рознаму. «Чырвонка» паспрабавала разабрацца, з чым звязана вяртанне моды на культурызмі і ў чым галоўная асаблівасць новай хвалі яго папулярнасці.

Ад старажытнага грэка да Шварцэнегера

Сур'езная захопленасць юнакоў бодзібілдынгам сумніву не выклікае: у сацсетках можна знайсці колькі заўгодна суполак пра здаровы лад жыцця на любы густ. Запоўненых, праўда, не практычнымі парадамі а, збольшага, матывуючымі цытатамі. Кнігі і настаўнікі не патрэбны: у тым жа інтэрнэце хапае практыкаванняў для «навічкоў». Ёсць нават бясплатныя відэаўрокі.

Ілья не хлусіць: на постсавецкай прасторы існуе цэлая суполка людзей, якія ўсё жыццё прысвячаюць папулярнасці здаровага ладу жыцця. Вакол гэтай суполкі ўтварылася адпаведная індустрыя: фітнес-цэнтры, трэнажорныя залы, сфера спартыўнага харчавання. Апошні пункт стаіць у гэтым шэрагу асобна. Галоўная рыса сучаснага непрофесійнага бодзібілдынгу — актыўнае спажыванне спартсменаў так званай «фармы». Даходзіць да таго, што асобныя культу-

— Самі па сабе словы «мода на спорт» мяне не раздражняюць, — расказвае **Ілья ЛІЦКЕВІЧ, студэнт 5 курса ваеннага факультэта БДУ.** — Заканадаўцамі культу цэла былі яшчэ старажытныя грэкі, таму цяга да фізічнай прыгажосці, як мне здаецца, закладзена ў людзях самой прыродай. У сучаснай моды на спорт ёсць свае перадумовы і матывы. Мае саслужыўцы звычайна проста «забіваюць» вольны час, цягаючы так званая «железа» ў спартзале. Іншая справа — зусім юныя хлопцы, школьнікі. Наколькі мне вядома, вялікі ўплыў на іх робіць субкультура, якая стварылася вакол культурызмі ў апошні час: усё той жа інтэрнэт, цытаты вышэйзгаданага Шварцэнегера і гэтак далей. Асобна можна вылучыць футбольных фанатаў, якія прапагандуюць здаровы лад жыцця з абавязковым наведваннем трэнажорнай залы. Ну і рэклама: некаторыя вытворцы спартыўнага харчавання абяцаюць пакупнікам «кучу мышцаў» літаральна за некалькі тыдняў. Людзі ж усё гэта бачаць, пачынаюць цікавіцца... Склаўся, як мне здаецца, вобраз паспяховага чалавека XXI стагоддзя: бліскучая кар'ера, белыя зубы і — абавязкова — крэпкі біцэпс.

Два полюсы: спартзала і таблеткі

Гаворачы пра сапраўдную субкультуру бодзібілдынгам,

рысты спартзалу наведваюць «чыста сімвалічна».

— «Трэнажорка» і ўсё, што з гэтым звязана, цяпер сапраўды ў модзе, — распавядае **Аляксей ШРАМАЎ, намеснік дырэктара крэмы спартыўнага харчавання.** — Канкурэнты з'яўляюцца як грыбы пасля дажджу. Справа гэта цяпер даволі прыбытковая. Сярод нашых кліентаў хапае як вопытных аматараў «качалкі», так і навічкоў. Бяруць у асноўным БАДы, гейнеры (препараты для хуткага набору вагі. — **Аўт.**), пратэіны, препараты для суставаў. Анаболікамі ў крамах гандляваць нельга, але, думаю, і на іх быў бы попыт. Хто хоча, набывае іх на «чорным рынку» і праз інтэрнэт — там такіх прадаўцоў колькі хочаш.

Спорт і «чорны рынкі» — з'явы, здаецца, несумяшчальныя. Але ў выпадку з бодзібілдынгам не ўсё так проста. Стаць «Апалонам» некаторыя хочаць і без наведвання трэнажорнай залы, замяніўшы яе «правільнымі» таблеткамі: фармакалогія вельмі моцна змяніла спецыфіку непрофесійнага бодзібілдынгу. Раней таблеткі і ампулы былі прывілеяй прафесійных спартсменаў, цяпер карыстацца імі можа кожны.

— Асобная з'ява — «пратэінавыя качкі», — каментуе Ілья. — Існуе вельмі шмат спосабаў «вырасціць» мускулы без асаблівых фізічных нагрузак. Праўда, ні пра якую прыгажосць цэла размова не ідзе: аматары так званая «метану» (метандыенон — анабалічны стэроід, выкарыстоўваецца для павелічэння мышачнай масы. — **Аўт.**) і ўколаў сінтолу часцей за ўсё выглядаюць як бясформенная «гара мяса». Для такіх людзей бодзібілдынгам пераўтвараецца ў дысцыпліну «хто больш таблетак з'есць». Некаторыя спецыяльна ядуць сумесі для набору вагі (ці проста каларыйна харчуюцца), а потым ужываюць так званыя знішчальнікі тлушчу — гэта называецца «сушыцца». Асобна можна вылучыць тых, хто спажывае БАДы, гейнеры і іншыя сумесі — гэта ўжо можна зразумець. Зрэшты, я да любых прэпаратаў стаўлюся з недаверам. Ці магчыма пабудова прыгожага цела выключна на таблетках? Думаю, усё залежыць ад абмену рэчываў у канкрэтным арганізме. Выглядаць, можа, і будзе прыгожа, але як толькі «злезеш» з таблетак, мускулы стануць «ватнымі».

Здарава, калі сапраўды здарава

— Увогуле, у спартыўным свеце анаболікі забаронены, — каментуе **Ірач-Дыетолог, спецыяліст па спартыўным харчаванні Таццяна КАМЕНСКАЯ.** — Зафіксаваны выпадкі, калі спартсмены паміралі ад ужывання анабалічных стэроідаў. Уплыў падобных прэпаратаў на здароўе чалавека даўно вывучаны, і ён далёкі ад пазітыўнага. Гармоны, якія змяшчаюцца ў прэпаратах, замяшчаюць натуральныя і наносць моцны ўдар па эндарынальнай сістэме спажывацка. Як след — праблемы з сэрцам, мужчынская і жаночая палавая дысфункцыя, праблемы

са скурай, нервовай сістэмай, псіхозы і нават анкалагічныя захворванні — спіс можна працягваць бясконца. Іншыя прэпараты, як, напрыклад, гармон росту, менш таксічныя за анаболікі. Аднак яны таксама прыводзяць да непраўдлівых праблем са здароўем — такіх, як дыябет. Што датычыцца так

Такіх людзей, як я, у суполцы бодзібілдараў называюць словам «турнік-мен». Гэта тыя людзі, што не карыстаюцца ніякімі прэпаратамі і нарошчваюць мускулы выключна з дапамогай фізічных нагрузак.

званых БАДаў, то яны лічацца даволі бяспечнымі і спартсменаў актыўна ўжываюцца. Іншая справа, што пазітыўнае дзеянне большай часткі гэтых рэчываў не даказана. Калі казаць пра непрофесійны спорт, то я з вялікай асцярожнасцю ставілася б да любых прэпаратаў. Усё ж такі вы ніколі не ведаеце, што дакладна патрапіць у ваш арганізм і як гэта на ім адаб'ецца.

— Такіх людзей, як я, у суполцы бодзібілдараў называюць словам «турнік-мен», — працягвае Ілья Ліцкевіч. — Гэта тыя людзі, што не карыстаюцца ніякімі прэпаратамі і нарошчваюць мускулы выключна з дапамогай фізічных нагрузак. Дарэчы, сам я сябе бодзібілдарам не лічу: проста падтрымліваю прыстойную форму і люблю «пацягаць железа» ў вольны час. Спортам я зацікавіўся банальна. Усё ідзе з дзяцінства: займаўся тэаквандо, потым здаваў нарматывы ў Мінскім сувораўскім ваенным вучылішчы. Паступіў на ваенфак і адкрыў для сябе бясплатную інтэрнэтаўскую «качалку».

Чаму здаровы лад жыцця зноў набыў такую папулярнасць? Дакладнага адказу, я думаю, ніхто не ведае. Людзі розныя. Нехта хоча падабацца дзяўчыне са свайго пад'езда, а нехта — пужаць тамтэйшых хуліганаў.

Здаровы лад жыцця — заўжды добра. Галоўнае, каб гэтае паняцце не страчвала свайго сапраўднага сэнсу. Можна адмовіцца ад дрэнных звычак, шкоднай ежы (ці нават ад мяса, як гэта зрабіў вядомы сталічны бодзібілдар-веган) і, як кажа Ілья Ліцкевіч, «падтрымліваць форму» хаця б на бліжэйшым турніку. А можна паспрабаваць скарыстацца дасягненнямі сучаснай навукі і фармакалогіі, выкладваючы за прэпараты сур'езныя грошы. Лад жыцця, напэўна, стане нейкім асаблівым. Але ці будзе здаровым? У такім выпадку сродкі дасягнення наўрад ці апраўдаюць мэту...

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

Арнольд Шварцэнегер, кумір культурызтаў 1990-х.

Наўздагон

«У СОЧЫ МЫ ЎСЕ РАЗАМ СПЯВАЛІ БЕЛАРУСКІ ГІМН»

Для спартсменаў яна стала выпрабаваннем, для Беларусі — часам трыумфу, а для глядачоў — незабыўным спартыўным святам. А чым зімовая Алімпіяда стала для студэнткі **Алены Жукавай?** Нагадаем, што брасаўчанка паехала ў Сочы ў якасці валанцёра. Разам з сябрамі дзяўчына вярнулася дадому і пагадзілася раскажаць пра свае ўражанні.

Пальмы ды мімоза

— Першыя ночы ў Сочы мы ўвогуле не спалі, бо доўга разбіраліся з жыллёвым пытаннем. Жылі па васьмёра-дзясяцера чалавек у пакоі. Цеснавата, затое жытло было ўтульнае. Добра, што ў запасе ў нас былі яшчэ два дні — за гэты час мы нагуляліся, адпачыўшы пасля пераезду, «разведалі» тэрыторыю.

Там паўсюль растуць пальмы, казыча нос пах мімозы, якая таксама паўсюдна расце. Каля медыяцэнтра адбылася вельмі цікавая сустрэча з вядомым беларускім каментатарам Уладзімірам Навіцкім. Як толькі ён пачаў гаварыць, усё стала зразумела: перад намі цудоўны араатар. Голас у яго глыбокі, добра пастаўлены. Усёй групай мы зрабілі фотаздымак на памяць і крыху разгаварыліся. Аказалася, што каментатар вучыўся ў Брэсце — і гэтая навіна ўзрадавала яго нават больш, чым нас. Гуляць можна было хоць да другой гадзіны ночы, і мне такія шпачыры спадабаліся куды больш за дзённыя: святло абсалютна змяняла выгляд Алімпійскага парку — ён здаваўся яшчэ прыгажэйшым.

Галоднымі не пакінем!

— Я працавала ў розных месцах: і ў кіёску на вуліцы, і на стадыёне. У першыя дні мы былі занятыя на сваіх кропках па пяць гадзін — прывыкалі да работы. А потым кожны выбіраў сабе нагрузку па ўласных магчымасцях і жаданнях. Ніхто не перэчыў — абы спраўляліся з абавязкамі. Была ахвота — некаторыя працавалі і па 12 гадзін. А гэта якраз дзве змены. Затое пасля можна было спакойна зрабіць сабе выхадны. У мяне была магчымасць змяніць род заняткаў. Напрыклад, многія валанцёры станавіліся кухарамі. Вядома, гэта не азначала, што трэба было гатаваць складаныя стравы. Кухары ў нас наразалі гародніну ў салаты, рабілі бутэрброды.

Мне часта выпадала папрацаваць на пасадзе памочніка касіра: касір разлічвае, а я збіраю заказ (каву з бутэрбродамі, напрыклад) і падаю на касу. Шчыра кажучы, усе працавалі без прымусу і асаблівай напружанасці. Але назваць нашу працу надта лёгкай таксама язык не паварочваецца: трэба было круціцца, каб паспяваць хуценька абслужыць кліентаў. Раніцаў людзей заўжды было няшмат. Сапраўдны ажыятаж быў падчас спаборніцтваў па хакеі, асабліва ў перапынках паміж матчаў. У паўзах трэба было доўга чакаць. І глядачы літаральна накідаваліся на ежу... Фастфуд (кола, хот-догі і піца) ішоў наархават. Дарэчы, валанцёры харчаваліся добра: у меню — ніякага фасфуду, а звычайная грэчневая каша з падліўкай, боршчык, кампоты.

І адбылося свята

— Асабліва запомнілася вылазка на гарналыжны комплекс «Чырвоная паляна», дзе праходзілі спаборніцтвы па біятлоне, бабслеі, фрыстайле і іншых відах спорту. Уразіла тое, што на месцы пасёлка пабудавалі цэлы горад, абсалютна новы. Цэнтральная алея вельмі падобная на цэнтр Брэста, сучасную забудову вуліцы Савецкай. Толькі будынкi вышэйшыя. І ўявіце, што пасярэдзіне гэтай вуліцы цячэ рака — Мзымта. Пасля ўжо мы даведаліся, што тут здымаліся эпізоды кінастужкі «Каўказская палананка».

Адметнасць Алімпійскага парку — там усё было каларова, пазітыўна, святочна. Як можна сумаваць у такой атмасферы? Іншаземцы ўвогуле вельмі весаліліся, асабліва пажылыя. Яны былі ў яркай вопратцы (аранжавыя шалкі, боты). Ніякіх крўідаў, скандалаў не было — добра адчувалася, што людзі прыехалі ў Сочы, каб адпачыць і набрацца пазітыву. Дарэчы, мне падаецца, пенсіянераў было нават больш, чым моладзі.

Месца, дзе я доволі часта гуляла, для сябе запомніла як форум, бо яно нагадвала рымскую забудову. Тут размясціліся рэкламныя павільёны. Кожны з іх быў зроблены ў адмысловым стылі. Напрыклад, мне добра запамніўся Карэйскі дом — ён прадстаўляў наступную зімовую Алімпіяду, якая пройдзе ў 2018 годзе ў Пхенчане. Каля куточка карэйскай медыцыны не было адбою ад цікаўных жанчын. А моладзь забавлялася на выступленнях поп-груп.

На спаборніцтвы мне трапіць так і не ўдалося. Вялікія чэргі па квітку, марудная рэгістрацыя — усё настолькі зацягвалася, што ўсялякае жаданне паглядзець на спартыўнае свята знікала. І ўсё ж яно адбылося дзякуючы Дар'і Домрачавай! У дні яе перамог мы так радаваліся, што словамі гэтага не перадаць! Вялікай групай хадзілі на другое і трэцяе ўзнагароджанне біятланісты. Усе беларусы стаялі разам, спявалі беларускі гімн — на ўсю моц, быццам звар'яцелыя! Гэта было настолькі неверагодна!

...Мы вярнуліся ў Брэст з падарункамі. Пачаліся заняткі, але і да гэтай пары мне ўсё яшчэ не верыцца, што я была там, у Сочы. Надта нерэальным падаецца маё валанцёрства. Можа, варта пачакаць, калі сціхнуць эмоцыі?

Кацярына РАДЗЮК.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ

ЗАО «Белкоммунстроймонтаж»,

опубликованной в газете «Звязда» 26.01.2013 г. № 16

строительства 20-этажного односекционного жилого дома со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения и гараж-стоянкой открытого типа в границах ул. Каховская – Оршанская – Орловская – Сморговский тракт, г. Минск:

Для привлечения дольщиков, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, к строительству по договору создания объектов долевого строительства предлагается квартира 94,16 кв.м за 1500 (тысяча пятьсот) долларов США за 1 кв.м.

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Минск, ул. Немига, 40, офис 704, тел. 8 (017) 306 20 90, или у уполномоченных риэлторов (агентств недвижимости).

УНП 101019973

В производстве суда Новобелицкого района г. Гомеля имеется гражданское дело об объявлении безвестно отсутствующими: КОПАЛИАНИ Ольги Александровны, 20.03.1985 года рождения, уроженки г. Гомеля, КОПАЛИАНИ Ираклия Александровича, 17.05.2005 года рождения, уроженца г. Тбилиси (Грузия), КОПАЛИАНИ Илья Александровича, 01.08.2007 года рождения, уроженца г. Гомеля, последнее известное их место жительства — г. Гомель, ул. Войкова, 108.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, которым что-либо известно об их местонахождении, сообщить суду в течение 2-х месяцев с момента публикации.

ИНФОРМАЦИЯ

о проведении аукциона с условием по продаже права заключения договора аренды земельного участка

ЛОТ № 1	
Адрес объекта и его наименование	ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА ПРОДОВОЛЬСТВЕННОГО МАГАЗИНА в г. Мядель по ул. Крупской, площадью – 0,1432 га (кадастровый номер 624050100001001566) Начальная цена 127 562 318 белорусских рублей. Срок аренды – 50 лет. Шаг аукциона в размере 10% от предыдущей цены.
Порядок оплаты	Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка и публикацией объявлений об аукционе в средствах массовой информации, с потерями сельскохозяйственного производства. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) осуществляется в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.
Продавец	Мядельский районный исполнительный комитет
Организатор аукциона	Мядельский районный исполнительный комитет
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенная банком копия платежного документа, подтверждающего внесение задатка, паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, для юридического лица – копия свидетельства о государственной регистрации. Сумма задатка: 10% от начальной цены на р/с 3602623001904 ЦБУ № 619 филиала № 601 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Молодечно, код 769. УНП 600097132
Конечный срок и адрес приема заявок	11 апреля 2014 г. до 16.00, г. Мядель, пл. Ленина, 1, каб. 14, Мядельский районный исполнительный комитет, тел.: (факс) (8-01797) 55-5-73, (8-1797) 55-4-00
Дата, время и место проведения аукциона	16 апреля 2014 г. в 14.00 г. Мядель, пл. Ленина, 1, каб. 36, Мядельский районный исполнительный комитет

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

ОО «МЖК г. Минска» на 21-этажный 151-квартирный жилой дом по генплану № 1 по ул. Шафарнянской в микрорайоне «Уручье-6» в г. Минске.

Застройщик-заказчик: Общественное объединение «Молодежный жилой комплекс г. Минска» (ОО «МЖК г. Минска»), зарегистрировано исполкомом Минского городского Совета народных депутатов 20.01.1988 г., протокол № 3, зарегистрировано решением управления юстиции Мингорисполкома от 11.07.2006 г. № 00041 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100124282.

Адрес: 220125, г. Минск, ул. Ложинская, дом 9, тел./факс 286 69 10.

Режим работы: понедельник – пятница с 10.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

Сведения об опыте строительства жилых домов: ООО «МЖК г. Минска» с 1992 года является застройщиком-заказчиком по проектированию и строительству жилых домов, а также объектов иного назначения. ООО «МЖК г. Минска» построены и введены в эксплуатацию жилые дома в микрорайонах Уручье-4, Уручье-5, Уручье-6, Малиновка-4, Маюковщина-1.

Информация о проекте строительства жилого дома.

Участок под строительство расположен в Первомайском районе г. Минска на территории микрорайона «Уручье-6». Территория ограничена с северо-запада – ул. Гинтовта, с юго-запада – ул. Шафарнянской, с юго-востока и востока – территорией водно-зеленой системы города.

Жилой дом запроектирован 1-секционным, 21-этажным с техническим подпольем, теплым техническим чердаком и технической надстройкой, в которой размещены машинное помещение лифтов и венткамеры. Жилая часть дома состоит из 151 квартиры, расположенных со 2-го по 21-й этаж. На первом этаже расположены встроенные помещения: помещение товарищества собственников с отдельным помещением для консьержа и помещения общественного назначения, имеющие отдельные входы снаружи. Высота потолков в квартирах – 2,7 м, во встроенных помещениях – 3,3 м. В жилом доме предусмотрены 4 скоростных лифта, два из которых – грузопассажирские.

Конструкция здания – современное ширококорпусное сооружение со сборно-монолитным каркасом с применением напрягающего бетона в монолитных ригелях. Материал наружных стен, межквартирных, межкомнатных перегородок – кирпич. Утепление наружных стен предусмотрено минераловатными плитами с последующим устройством энергоэффективного вентилируемого фасада из минеритных плит. Окна в квартирах предусмотрены из ПВХ с двухкамерными стеклопакетами. Остекление лоджий – окна ПВХ с однокамерным стеклопакетом. Отделочные работы в квартирах осуществляться не будут. Поверхности стен и потолков будут подготовлены под отделку, предусмотрены стяжки на полах без покрытия.

На дворовой территории предусматривается размещение хозяйственных, детских площадок, площадки для отдыха взрослых с набором малых архитектурных форм, проезд для автомобилей, гостевые автостоянки и озеленение.

Нормативная продолжительность строительства Объекта – 26,5 мес., предполагаемый ввод в эксплуатацию – сентябрь 2015 года.

Застройщик имеет разрешения на строительство: - пунктом 10 решения Мингорисполкома № 740 от 09.04.2009 г.,

- Инспекции департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску от 17.02.2014 № 2-206Ж-003/10.

Застройщиком получены положительные заключения: государственной экспертизы от 16.01.2009 г. № 123-5/09 (продлено до 31.12.2014 г. от 15.01.2014 № 01-09/236 (архитектурный проект), государственной экспертизы от 28.11.2003 г. № 05-01/3855 (инженерные сети, благоустройство и озеленение – архитектурный проект), государственной экологической экспертизы от 14.02.2005 г. № 02-8/99, Комитета архитектуры и градостроительства от 09.07.2008 г. № 07-09/59 П.

Пунктом 10 решения Мингорисполкома № 740 от 09.04.2009 г. застройщику предоставлены земельные участки: площадью 0,2285 га в постоянном пользовании для строительства и обслуживания объекта (свидетельство о государственной регистрации от 29.05.2009 г. № 500/1109-124), 1,6595 га во временное пользование на период строительства объекта (свидетельство о государственной регистрации от 29.05.2009 г. № 500/1109-125).

Генеральная подрядная организация – ОАО «Стройтрест № 35». Договор строительного подряда № 186 от 13.01.2014 г.

Всего в доме 151 квартира, из них 6 двух-, трехкомнатных квартир для привлечения к строительству по договорам создания объектов долевого строительства членов объединения – граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий: осуществляющих строительство с господдержкой с привлечением льготного кредитования, стоимостью одного кв.м. для нормативной площади составляет 12 114 414 руб., для площади, превышающей нормативную, – 16 942 000 руб.; осуществляющих строительство без господдержки, стоимостью одного кв.м. для нормативной площади составляет 13 290 039 руб., для площади, превышающей нормативную, – 16 942 000 руб.

Для категории граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются 25 квартир: трехкомнатных – 17 общей площадью 84 – 103 кв.м, четырехкомнатных – 8 общей площадью 117 – 126 кв.м. Стоимость 1 кв.м жилых помещений составляет 16 942 000 руб.

Стоимость строительства указана в уровне текущих цен на дату опубликования декларации.

Состав общего имущества в жилом доме и объектов недвижимости, которые будут находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки объекта в эксплуатацию:

- фундамент, цоколь, стены, перегородки, фасады, кровля, техническое подполье, технический чердак, техническая надстройка, водоотводящие устройства, перекрытия, полы, оконные и дверные проемы мест общего пользования, лестничные клетки, благоустройство и озеленение дворовой территории, помещение товарищества собственников, помещение для консьержа, помещения инженерного обеспечения, холл 1-го этажа, входы, помещения уборочного инвентаря.

- инженерные системы: центрального отопления, горячего водоснабжения, холодного водоснабжения, хозяйственно-бытовой и ливневой канализаций, электроснабжения, пожаротушения, вентиляции, телефонизации, телефикации, радиотелефонии, мусороудаления, лифтового хозяйства.

Ознакомление дольщиков с объектом долевого строительства и условиями заключения договоров производится по адресу: г. Минск, ул. Ложинская, 9, тел.: 286 69 10, 286 69 53 в рабочее время с 10.00 до 17.00, с перерывом на обед с 13.00 до 14.00.

Открытое акционерное общество «Управление механизации № 91»

Учётный номер плательщика: 100055130

Вид экономической деятельности: Аренда строительного оборудования

Организационно-правовая форма: акционерная

Орган управления: Минстройархитектуры

Единица измерения: млн руб.

Адрес: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
1. Долгосрочные активы			
Основные средства:			
первоначальная стоимость	101	84522	99067
амортизация	102	34290	31673
остаточная стоимость	110	50232	67394
из нее остаточная стоимость ОС, переданных ОАО по договору безвозмездного пользования	110а	-	-
Нематериальные активы:			
первоначальная стоимость	111	5	1
амортизация	112	1	-
остаточная стоимость	120	4	1
Доходные вложения в материальные активы			
первоначальная стоимость	121	9648	-
амортизация	122	3260	-
остаточная стоимость	130	6388	-
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	6388	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	-	-
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
Итого по разделу 1	190	56624	67395
2. Краткосрочные активы			
Запасы	210	1024	730
в том числе: материалы	211	1024	730
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	-
готовая продукция и товары	214	-	-
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	62	28
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность по налогам и сборам в бюджет	250	5685	4571
по налогам и сборам в бюджет	251	58	4
из нее инновационного фонда Минстройархитектуры	251а	-	-
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	252	34	-
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	3402	1249
в т.ч. денежные средства на депозитных счетах	271	2300	100
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
в том числе недостачи и потери	281	-	-
Итого по разделу 2	290	10173	6578
Баланс	300	66797	73973

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года
1	2	3	4
3. Собственный капитал			
Уставный капитал	410	15328	12333
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	-	-
Добавочный капитал	450	37341	49478
Нераспределённая прибыль (непокрытый убыток)	460	7058	1309
Чистая прибыль (убыток) отчётного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
Итого по разделу 3	490	59727	63120
4. Долгосрочные обязательства			
Долгосрочные кредиты и займы	510	6091	6759
в т.ч. инновационного фонда Минстройархитектуры	511	-	-
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	512	-	-
Прочие долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	2995
Итого по разделу 4	590	6091	9754
5. Краткосрочные обязательства			
Краткосрочные кредиты и займы	610	-	-
в т.ч. инвестиционного фонда Минстройархитектуры	611	-	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	979	1099
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	39	44
по авансам полученным	632	17	55
по налогам и сборам	633	129	257
из нее инновационному фонду Минстройархитектуры	633а	-	24
по социальному страхованию и обеспечению	634	157	150
по оплате труда	635	460	373
по лизинговым платежам	636	-	-
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	1	-
в том числе:			
в бюджет	637а	1	-
авансовые поступления в счёт вкладов в уставный капитал	637б	-	-
прочим кредиторам	638	176	220
в т.ч. инвестиционному фонду Минстройархитектуры	638а	-	-
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
Итого по разделу 5	690	979	1099
Баланс	700	66797	73973

ОТЧЁТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2013 года	За январь-декабрь 2012 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	20844	16696
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	16123	12591
Валовая прибыль (010 - 020)	030	4721	4105
Управленческие расходы	040	(4247)	(3401)
Расходы на реализацию	050	(-)	(-)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 - 040 - 050)	060	474	704
Прочие доходы по текущей деятельности	070	141	354
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(1399)	(1031)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 - 080)	090	(784)	27
Доходы по инвестиционной деятельности	100	1452	951
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	287	46
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	71	56
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	1094	849
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(307)	(146)
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	105	62
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	202	84
Доходы по финансовой деятельности	120	-	-
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	-	-
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(-)	(-)
в том числе:			
проценты к уплате	131	-	-
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	-	-
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Иные доходы и расходы	140	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 - 110 + 120 - 130 ± 140)	150	1145	805
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 150)	160	361	832
Налог на прибыль	170	(242)	(259)
Изменение отложенных налоговых активов	180	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(26)	(-)
Прибыль (убыток), перераспределяемые в пределах юридического лица	205	-	-
Чистая прибыль (убыток) (± 160 - 170 ± 180 ± 190 - 200 + 205)	210	93	573
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	(6406)	19804
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	(6313)	20377
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	15	14
Разводненная прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	15	14
Руководитель		С.В. Сидляевич	
Главный бухгалтер		Т.Б. Козлова	
Дата составления: 05.02.2014 г.			

SEX=БАЛАСЫ

Ні для каго не сакрэт, што секс, гэтак жа, як і любы іншы від фізічнай актыўнасці (якраз пра спорт пісаў у мінулы раз, памятаеце?), спальвае калорыі. Добры «гэты» заняткі і ў якасці барацьбы са стрэсамі — таксама вучоныя мужы даказалі. Але навукоўцы не былі б навукоўцамі, каб спыніліся — хто б спрачаўся, у такім пытанні гэта зрабіць цяжка! — на дасягнутым. Цяпер іх даследаванні зайшлі яшчэ далей: напачатку немцы, а за імі амерыканцы выступілі са сцвярдэннем, што рэгулярныя заняткі сексам дапамагаюць людзям... паразумнець. Такое ж станючае меркаванне па гэтым пытанні было ў паўднёва-карэйскіх навукоўцаў: таксама не змаглі ўстрымацца, далучыліся. Яны, праўда, назіралі ўжо за пажылымі парамі, якія вялі актыўнае сексуальнае жыццё. Тлумачэнне феномена між тым даволі простае: падчас сексу мозг узмоцнена забяспечваецца кіслародам, што садзейнічае такому ж узмоцненаму росту новых нейронаў. У канчатковым выніку гэта прыводзіць да павелічэння аб'ёму мозга і ў цэлым да павышэння інтэлекту.

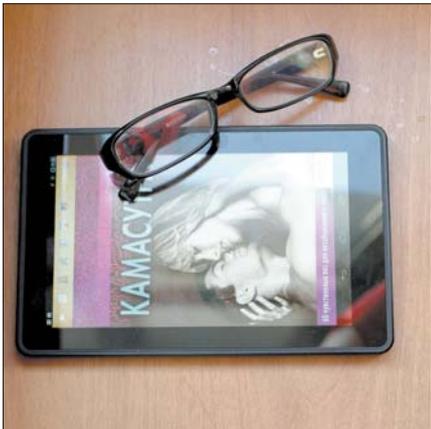
НЯМА СЕКСУ — НЯМА РОЗУМУ?

Праўда, сцвярджаецца, што ўсе вопыты, як звычайна, праводзіліся на мышах. У гэтым нас спрабуюць пераканаць самыя разумныя людзі, якія даказалі, што ад сексу разумнеюць! Можна падумаць, дадому «халтурку» ніхто не браў... Памятаеце, як у анекдодзе? «Яшчэ да старажытнасці так павялося, што ўсе вынайздзеныя зёлкі лекары выпрабавалі найперш на сабе. Таму не дзіва, што зараз палова сучасных лекаў — на спірце». Праўда, з гэтым розумам у ложку могуць быць і зусім процілеглыя сітуацыі. Напрыклад, як у іншым жарце — пра тое, чым небяспечны секс з настаўніцай пачатковых класаў. Ёсць рызыка, што ад яе можна пачуць наступнае: «Не спяшайся... Рабі ўсё выразна і дакладна, як умееш... Ты справішся, я ж бачу, што ты падрыхтаваўся... Добра, добра... Не горбіся... Усё, закончылі! Чатыры балы...» Але мышы — дык мышы... У вядомым камедычным серыяле «Інтэрны», помніцца, доктар Быкаў так называў галоўнага ўрача бальніцы Настассю Кісегач — Мышка мая...

Калі сапраўдных паддоследных звяркоў саджалі на галодны «секспак», іх інтэлект хутка зніжаўся. Зусім як у людзей. Калі думкі толькі пра «гэта», які там настрой і жаданне працаваць, радавацца жыццю? Заўважалі, што калі чалавек пэўны час паводзіць сябе не вельмі адэкватна — «кідаецца» без прычыны на іншых, злуецца і хаміць — навакольная міжволі пачынаюць пераглядацца: маўляў, ведаем, у чым твая праблема...

Аднак неабходна памятаць: калі чалавек разумны, гэта зусім не азначае, што ў яго жыцці таго «задавальнення» занадта. А можа, гэта — ад мудрасці? Зноў жа анекдот у тэму. Недзе ў акіяне пацярпеў караблекрушэнне лайнер. Так сталася, што пасажыры-жанчыны патрапілі на адзін востраў, а пасажыры-мужчыны — на другі побач. 20-гадовы хлопец першым заўважыў, дзе знаходзіцца жанчыны. «Гайда ўплаў! Праз паўгадзіны будзем на месцы!» 40-гадовы мужчына, ацаніўшы сітуацыю, прапанаваў: «Чаго спяшацца? Я заўважыў тут бярвенні, дошкі. Зараз разам пабудзем плыт і праз тры гадзіны ўсе будзем на суседнім востраве». А 60-гадовы паднёс далонь да вачэй, зірнуў на той востраў

Заўважалі, што, калі чалавек пэўны час паводзіць сябе не вельмі адэкватна — «кідаецца» без прычыны на іншых, злуецца і хаміць — навакольная міжволі пачынаюць пераглядацца: маўляў, ведаем, у чым твая праблема...

Фота Марыны БЕГУНЬКОЎА.

і сказаў: «А мне і адсюль усё відаць...» Але вернемся да тэмы. Навукоўцы кажуць пра зваротнае: адораныя падлеткі, як правіла, адстаюць ад сваіх ровеснікаў, калі гэта датычыцца палавога выспявання. Іншыя амерыканскія вучоныя два гады таму высветлілі, што чым актыўней дзіця прымушае працаваць сваю памяць, тым пазней у большасці сваёй здараецца той самы «першы раз». Хаця пра тое, што толькі нядаўна адкрылі амерыканцы, у нас нават дзеці даўно ведалі. «Мне чатыры гады. А табе колькі?» — «Не ведаю...» — «А ты дзяўчатамі цікавішся?» — «Не...» — «Значыць, тры!»

Але не трэба думаць, папярэджаюць навукоўцы, што такім лёгкім і прыемным спосабам (у сэнсе, заняткамі сексам) можна павысіць свой інтэлект. Маўляў, мала проста так вырабіць новыя мазгавыя клеткі, трэба яшчэ здолецца захаваць іх. Кніжкі там розныя, напрыклад, чытаць. Не-не, «Камасутра» наўрад ці падыдзе: там тэксту мала, літары фактычна толькі ў назве. Напружваць нечым мазгі неабходна, займаць іх справай. Хобі, мастацтвам якім. Памятаеце анекдот? Аднойчы капрызная прынцэса пажадала ўбачыць у сваім ложку Аляксандра Македонскага. Як так, ён жа даўно памёр? «Хачу і ўсё!» Што рабіць, расстарэўся цярыплывы бацька-кароль: з'явіўся такі гістарычны персанаж. Але далей — болей. Пажадала прынцэса сустрэцца напачатку з егіпецкім фараонам, потым — з кітайскім імператарам. Усе пабывалі ў яе алькове. Але прынцэса хаця і была капрызная, ды не дурніца: заўважыла, што пад грывам ва ўсіх выпадках хаваецца адзін і той жа чалавек — каралеўскі блазан. І запатрабавала ўжо яго самога — сваёй уласнай персонай. Але ўзмаліўся блазан, кінуўся на калені: маўляў, нічога ў нас, прынцэса, не атрымаецца. «Прычына простая. Я — імпатэнт...» Анекдот заканчваецца такімі словамі: «Дык давайце ж вып'ем за вялікую сілу мастацтва пераўвасаблення!»

...Калі заканчваецца зіма, у нейкі момант ты разумеш, што ўвесь гэты час быў у своеасаблівым анабіёзе. Дом — праца, праца — дом, цёмныя ранкі, такія ж вечары... А калі ў павертры пачынае адчувацца вясна, калі падаўжаецца светлавы дзень, ты раптам нібы абуджаешся. Хочацца яркіх фарбаў, свежых эмоцый. Ты разумеш, што нібы разумнееш пасля доўгага зімовага сну. Падавалася б, адна лішняя літара ў слове, а як змяняецца сэнс!.. І розуму дадаецца...
Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«ЖЫЦЦЁ ПАВІННА БЫЦЬ НА КАНТРАСЦЕ»

 (Заканчэнне.
 Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Сёння Саша Нэма — ужо самастойны і вядомы як у Беларусі, так і за яе межамі, артыст. На яго рахунку пяць альбомаў, кліпы, удзелы ў конкурсах і ўзнагароды. Нават рэкорды. Летась ён з камандай зладзіў тур па гарадах Беларусі працягласцю ў 35 дзён. І ўстанавіў рэкорд Еўразіі ў намінацыі «Самы працяглы бесперапыны гастрольны тур».

«Я, шчыра кажучы, не адчуў эйфарыі, калі мне ўручылі сертыфікат. Эйфарыя была, калі я праспяваў апошнюю песню на завяршальным канцэрце», — так апісвае ён сваё дасягненне. І верыць: яно не апошняе.

«У дзяцінстве я хаваўся ў шафе...»

...Саша спявае прысутным песню Глеба Самойлава, на музыцы якога вырас. На сцэне ён «свой хлопец», які імкнецца дарыць публіцы пазітыў, а ў жыцці спакойны і, як сам заўважае, куды больш сціплы. «У песні ўсяго два акорды, але, калі вы пранікнёцеся глыбінёй, схаванай у ёй, то зможаце зразумець, у якім стане я даволі часта знаходжуся», — кажа артыст, і ў яго голасе чуецца ці то стомленасць, ці то хваляванне.

Ён любіць ноч і лічыць, што вельмі важна не губляць здольнасць пазнаваць свой унутраны свет, бо там нязведаныя хвіліны, то Аляксандр не губляе іх марна: праводзіць час з сям'ёй, адпачывае.

«Аркестр даў мне ўсё, але я ішоў у страі. Калі прышло разуменне, што я проста вінцік, які ледзь трымаецца, то вырашыў сам «адкруціцца».

«Люблю адпачынаць у беларускай вёсцы, а вось на замежных курортах больш за тры дні адпачываць не магу: прачынаецца цяга да працы». А таксама і да спорту... «У дзяцінстве марыў быць публічным чалавекам. Думаў, стану альбо футбалістам, альбо спеваком. Вельмі люблю спорт. Зімой раз на тыдзень у мяне трэніроўкі па футболе, а летам прабежкі на стадыёне. Фізічная нагрузка дае мне магчымасць разнявольціцца». Адчуванне шчасця пасля спартзалы Саша параўноўвае з задаваленнем

«Люблю адпачынаць у беларускай вёсцы, а вось на замежных курортах больш за тры дні адпачываць не магу: прачынаецца цяга да працы».

цю пасля канцэртаў, калі выкладваецца настолькі, што кашуля становіцца мокрай. Яшчэ захапляецца гульнёй у бильярд і спевамі ў караоке. «Мая любімая песня ў караоке-клубах — «Заколебал ты» «Дыскатакі Аварыі», — дзеліцца артыст. — Там складаны рэчывы, які выконваюць чатыры чалавекі ў арыгінале, таму многія нават здзіўляюцца, як мне хапае дыхання, каб аднаму яе спяваць». З задавальненнем ён дзеліцца і сваімі песнямі з іншымі. Плануе нават стварыць пакет кампазіцый і разаслаць па клубах: маўляў, няхай спяваюць тыя, каму падабаецца яго творчасць.

«Мой плит, звіты з песень і слоў...»

Цяпер Саша працуе над чатырма аранжыроўкамі для дзяцей, якія збіраюцца ўдзельнічаць у адборы на «Еўрабачанне». Ён супраць фанатрамы і творчага беспарадку, нават на працоўным сталі. Імправізуе на канцэртах і жартуе з гледачамі пасля іх.

Для з'яўлення новай мелодыі дастаткова проста недзе «злавіць» пэўны рытм — і вось ужо ва ўяўленні нараджаецца яе «малюнак». За аранжыроўкамі можа наогул пра-

водзіць суткі. Не абыходзіцца і без крызісаў... «Я вялікі прыхільнік Глеба Самойлава і групы «Агата Крысці», што досыць сур'ёзна паўплывала на маю падачу матэрыялу. Пасля праслухоўвання іх музыкі я гляджу на свет з разуменнем, што не такі ўжо ён страшны і змрочны. Жыццё павінна быць на кантрасце. І ў мяне яно заўсёды такое. Я ўвесь час змагаюся сам з сабою».

Пэўна, барацьба дае свой вынік, бо творчасць прыносіць не толькі задавальненне, але і даход. «Я езджу на добрым аўтамабілі, і трох пакояў мне пакуль хапае... У любой прафесіі ёсць станючае і адмоўнае, і мне, як любому чалавеку, часам не хапае адасобленасці, калі хочацца проста пабыць з роднымі. Але ўсё ж я не настолькі публічны чалавек, каб дакараць сябе за гэта, і не ганюся асабліва за славай. Люблю пісаць песні і радуся, што творчасць развіваецца адначасова з папулярнасцю, і ёсць каманда людзей, якія дапамагаюць не губляць узроўню», — разважае аб славе Саша.

І ён мае рацыю, бо часта гучныя ўзлёты вядуць да балючага падзення. А гучная папулярнасць робіць людзей залежнымі ад абставін, калі чалавек амаль перастае належаць сабе...

«Такі адважны...»

Я буду кімсьці больш...»

...Гадзіннік адлічвае вось ужо другую гадзіну сустрэчы з артыстам, і, як водзіцца, даходзіць чарга да пытанняў пра далейшыя планы. І станавіцца зразумела, што ён будзе да апошняга займацца любімай справай, каб забяспечыць сваю сям'ю. «Я вельмі сентыментальны бацька. Безумоўна, перажываю за будучыню сваіх дзяцей і хачу зрабіць усё ад мяне залежнае, каб дапамагчы маім дзяўчатам упэўнена ўвайсці ў дарослае жыццё. Я не ідэальны, але разумею, што павінен быць прыкладам для іх», — скажа пазней Саша мне ў асабістай размове. І хочацца верыць разам з ім у мару — пабудаваць свой дом. І адпадаюць усе сумненні, быццам у яго можа нешта не атрымацца. Бо «няма больш каштоўнай веры, чым сваіх у цябе. Прыйдзі ты першым ці апошнім...» На развітанне ўсміхнуся: «Абяцаю: я суды яшчэ вярнуся»...

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
 ад 19 лютага 2009 года выдана
 Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
 Заснавальнікі газеты —
 рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»;
 грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
 Галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: першы намеснік галоўнага рэдактара **НАТАЛЛЯ КАРПЕНКА**, рэдактар аддзела **НАДЗЕЯ НІКАЛАЕВА**, рэдактар аддзела **СЯРГЕЙ РАСОЛЬКА**.
 Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
 Кантактны тэлефон: 292 44 12.
 e-mail: posts@tut.by; info@zvyzda.minsk.by
 Газета адрудкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
 ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
 Тыраж 22.315.
 Нумар падпісаны ў 19.30 12.03.2014 г.

■ Экслібрыс «Звязды»

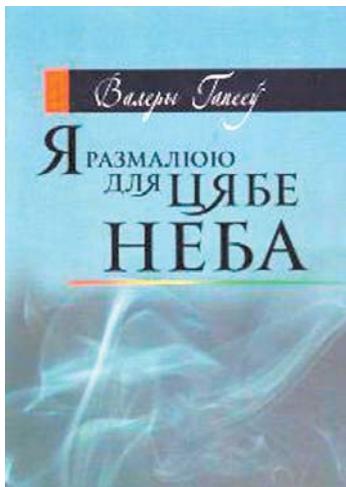
ЗАЗІРНУЦЬ ЗА ГАРЫЗОНТ

Валеры Гапееў. **Я размалюю для цябе неба: аповесць, п'еса, апавяданні.** — Мінск: Мастацкая літаратура, 2013. — 222 с.

У літаратуры пісьменніку до-сыць проста зарабіць рэпутацыю майстра пэўнага жанру. Выдаў больш-менш паспяховую кнігу — і яго будуць згадваць як «майстра дэтэктыву», «адмыслоўца ў жанры рамана фэнтазі» ці «вядомага аўтара гістарычных кніг». А калі гэты жанр у сучаснай літаратуры досыць рэдкі, амаль не распрацаваны кале-гамі аўтара, то ад біркі спецыяліста менавіта ў гэтым кірунку будзе па-збавіцца яшчэ складаней. Вось і ад прэзіяка з Івацэвіч Валерыя Гапеева пасля досыць паспяховай кнігі для падлеткаў «Урокі першага кахання» выдаўцы, чытачы і, мяркую, крытыкі чакаюць у першую чаргу новых твораў для тэнейджараў.

Зборнікам прозы Валерыя Гапеева «Я размалюю для цябе неба» гэтыя надзеі часткова апраўдваюць, але кніга перадусім раскрывае новыя рысы творчай індывідуальнасці аўтара, прадстаўляе яго ба-чанне іншых кірункаў і жанраў кароткай прозы. Часам пісьменніку нават недастаткова стандартных жанраў (апавядання, аповесці, на-вель), і ён з мэтай удакладнення ўласнай творчай задумкі прапану-вае чытачу больш разгорнутае іх азначэнне. Напрыклад, «кароткая аповесць», «амаль фантастыка», «віртуальная рэальнасць», «містэ-чная рэальнасць», «амаль казка». Але ці сапраўды патрэбны гэтыя дадатковыя абазначэнні?

Часам яны працуюць на карысць і ўспрымаюцца як устаноўка на пэ-ўны настрой яшчэ да чытання твора. Гэты прыём выдатна працуе, напрыклад, з апавяданнем «Game Begins!». Кароткі твор — віртуаль-ная рэальнасць — служыць нібыта перасцярогай: не варта занадта за-

хапляцца камп'ютарнымі гульнямі, яны могуць паглынуць і асобу ча-лавека, і яго жыццё.

Але прывяду і прыклад не надта ўдалага «прадвызначэння жанру». Твор, што аўтар называе «амаль казкай», — а яго назва стала назвай усяго зборніка — больш дакладна было б абазначыць, як «сентыментальную антыўтопію». Мяркуйце самі: падзеі апавядан-ня-казкі «Я размалюю для цябе неба» адбываюцца ў прыдуманым свеце, які існуе пад Купалам. Ме-жы свету-дзяржавы вызначаюцца межамі Купала. Усе людзі маюць магчымасць «счытваць» пачуцці і эмоцыі ўсіх насельнікаў краі-ны. То бок, у любы момант часу кожны чалавек адчувае пачуцці ўсіх жыхароў Купала. Сем'і жы-вуць у празрыстых дамах, пары складаюцца не ўласным выбарам мужчыны і жанчыны, але адмыс-ловай воляй кіраўніцтва Купала. Грамадства дакладна раздзелена на групы-прафесіі, і кожны займа-ецца толькі сваёй справай. Вось і прыкметы антыўтопіі. Амаль як у Замяціна.

У творы Валерыя Гапеева «Я размалюю для цябе неба», дзе ў якасці заповіту, што перадаецца як вялікі сакрэт, служыць верш-песня Анры Валахонскага «Рай», гэта магчыма. Тут не адчуваецца прадвызначанасці лёсу герояў. Аказваецца, што варта толькі за-хацець змяніць свет, — і гэта стане магчыма. Насельнікі Купала спа-ваюць песню пра разнастайнасць свету па-за іх грамадствам як вя-лікую таямніцу, што валодае моц-най сілай. І ведаецца, песня-заклэн перамагае. Момант, які павінен быў быць дэманстрацыяй найвышэй-шай улады Купала, ператвараецца ў час яго разбурэння. Насельнікі вы-звалюцца і пакідаюць межы гэта-га свету. Што там, за гарызонтам, чытачу невядома. Але верыцца, што Купал — своеасаблівая мяжа паміж антыўтопіяй і ўтопіяй.

Аповесць «Ксюхіна поле» і школьная п'еса «Сертыфікат» — прыклады якаснай літаратуры для падлеткаў. Тут падлеткі, з аднаго боку, самі ўплываюць на свой лёс, самі будуць сваё жыццё (а гэтага ох як хочацца ў іх узросце), але з другога — іх рашэнні правільныя, узаважаныя, годныя. Часам нават дарослыя не здольныя на такія сме-льня і адказныя ўчынкі. І гэта не ма-ралізатарства, не пустое пазёрства, а ўзважаная, лагічная і адзіная пра-вільная пазіцыя кожнага са школь-нікаў. Аўтар — да яго гонару — тут займае надзвычай карэктную пазі-цыю. Ён не проста апісвае сітуацыю выбару, у якую трапляе герой, але і тлумачыць ход яго думак, прыво-дзіць аргументы, чаму менавіта та-кое выйсца адзінае магчымае.

Дык, можа, недарэмна за Вале-рыем Гапеевым замацаваўся імідж аўтара выдатных твораў для пад-леткаў і зусім няварта спяшацца разбураць гэты вобраз?

Марына ВЕСЯЛУХА

■ Напярэдадні чэмпіянату

ГАСЦІНІЦЫ — СЕРТЫФІКАВАЦЬ, ШТАТЫ — УКАМПЛЕКТАВАЦЬ

На пасяджэнні падкамітэта па пы-таннях гандлёвага забеспячэння і арганізацыі харчавання ў рамках падрыхтоўкі да чэмпіянату свету па хакеі, які прайшоў пад стар-шыствам міністра гандлю Валян-ціна Чэканава, быў разгледжаны ход падрыхтоўкі аб'ектаў бытаво-га абслугоўвання насельніцтва да гэтай падзеі.

Як далажыў начальнік упраўлення бытавога і гасцінічнага абслугоўвання насельніцтва Мінгарвыканкама Андрэй Новікаў, летась на рэканструкцыю і ра-монт аб'ектаў бытавога абслугоўвання было затрачана 17 мільярдаў рублёў. Сёлета яшчэ 5 мільярдаў рублёў пой-дзе на прывядзенне ў парадак 123 аб-ектаў.

Адным з галоўных было пытанне ад-носна мінскіх гасцініц: як яны сустрэ-нуць шматлікіх замежных гасцей. Іх паслугі павінны адпавядаць заяўленай класіфікацыі. Таму міністр гандлю да-ручыў да канца сакавіка сертыфікаваць усе гатэлі сталіцы, калі некаторыя з іх яшчэ гэтага не зрабілі, бо абслугоўваць

пастаяльцаў могуць толькі сертыфіка-ваныя гасцініцы.

Падчас пасяджэння падкамітэта дэталёва былі разгледжаны пытанні, звязаныя з аказаннем шматлікіх пас-луг. Напрыклад, у гасцей і ўдзельнікаў спартыўнага спаборніцтва не павінна ўзнікаць праблем з пракатам аўтама-біляў, з абслугоўваннем таксі і на СТА, з рэжымам працы пральняў, швейных і абутковых майстэрняў.

Асобна ішла размова пра кадраве забеспячэнне ўжо існуючых гасцініц і тых, што яшчэ будуць. А таксама аб-ектаў грамадскага харчавання і бытаво-га абслугоўвання. Міністр гандлю да-ручыў максімум да 1 красавіка вырашыць пытанне з камплектацыяй неабходным персаналам гэтых аб'ектаў.

На выніковым пасяджэнні падкамітэ-та па пытаннях гандлёвага забеспячэння і арганізацыі харчавання ў рамках пад-рыхтоўкі да чэмпіянату свету па хакеі 2014 года будзе правярана выкананне ўсіх даручэнняў, што даваліся падчас рабочых сустрэч.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Філатэліст

НА МАРКАХ — НАЦЫЯНАЛЬНЫЯ МУЗЫЧНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэс-публікі Беларусь выпускае ў абарачэнне паш-товыя маркі «Хорум» і «Сурма». Гэтыя інстру-менты (першы нагадвае гарбuz з устаўленай у яго жалейкай) вярнуў да жыцця заслужаны дзеяч мастацтваў, музыка і народны майстар-рэстаўратар Уладзімір Якаўлевіч Пузыня. Ра-ней і яго ж клопатам былі рэканструяваны дуда, бубен, удасканалена ліра і жалейка.

«Цягла тут з лесу невялічка травой заросшая крынічка». Якуб КОЛАС.

Маленькія хітрыкі

- ✓ Кроп лепш сеяць на сонцы, бо ў цені ў яго змяняецца водар лісця. Пад кроп не ўносяць попель і вапну.
- ✓ Клематысы ўвесну паліваюць вапnavым мала-ком — на 10 літраў воды 100—150 грамаў вапны.
- ✓ Каб парасткі барбарысу вырасталі тоўстымі, глебу пад раслінамі ўгнаюваць кожны год.
- ✓ Яблыні і грушы патрабуецца больш калію, а вішні — азоту.
- ✓ Калі расаду кожны дзень па 1-2 хвіліны пагладжваць па верхавінах, яна не будзе вы-цягвацца. Пры дотыку вылучаецца этылен, які стрымлівае гэты працэс.
- ✓ Суніцы карысна мульчыраваць іглічным апа-дам. Гэта палепшыць смак ягад, а таксама дапа-мога справіцца з шэрай гнілатой, шашолкай, кля-шчом, драцянікам. А мульчыраванне папараццю дапамагае суніцам справіцца з нематодамі і шэрай гнілатой.

Сакрэты садаводаў

ПАРЭЧКІ ЛЮБЯЦЬ СОНЦА

Парэчкі ўжо ранней вясной варта пад-рыхтаваць да летняга сезона.

Як толькі набракнуць пупышкі, вель-мі карысна зрабіць кустам гарачы душ. Ваду награвваюць прыкладна да 65-70 градусаў і хутка з палівачкі абліваюць кусты. Такая працэдура пагібельна дзей-нічае на шкоднікаў, якія прачынаюцца, і вельмі спрыяльная для парэчак.

Глебу пад кустамі трэба прысыпаць по-пелам або мінеральнымі ўгнаеннямі і троху ўзрыхліць. Зверху насыпаць тоўсты слой мульчы з перапрэлай арганікі, якая на пра-цягу ўсяго сезона будзе служыць не толькі падкормкай, але і шчытом ад шкоднікаў, якія зімавалі ў глебе, не дасць прарастваць пу-стазеллю і захавае карані ад перасыхання.

Парэчкі вельмі любяць вільгаць, таму ў засуху іх неабходна добра паліваць.

Штогод трэба выразаць 3-5-гадовыя парасткі, такім чынам амалоджваючы куст і стымулюючы плоданашэнне. Дарэчы, ягады пры гэтым вырастаюць буйнейшыя, а куст менш хва-

рае, бо крона прарэджана і пазбаўлена ад старых галінак, на якіх прытаіліся лічынкі і ўзбуджальнікі захворванняў. Абрэзку можна рабіць вясной, летам пасля плоданашэння ці восенню. Летняя абрэзка лепшая, таму што дазваляе не толькі сабраць ураджай з прызначаных для выдалення галінак, але і за час, які застаўся, вырасціць моцны параснік для будучага ўраджаю.

Саджаць або перасаджваць маладыя саджанцы парэчак і агрэсту лепш за ўсё ў канцы лета, а не ўвесну і ўвосенні. Яны па-спяваюць выдатна прыняцца да зімы і вяс-ной ужо без адаптацыі адразу ж актыўна кранаюцца ў рост.

Ёсць адзін цікавы момант у развядзенні парэчак чаранкам. Чаранкі варта саджаць на сонечным месцы, нягледзячы на тое, што ў паўцені яны ляг-чэй укараняюцца. Саджанцы, выгадаваныя ў цені, даюць значна менш ягад, якія да таго ж і кісаватія. Гэтае правіла спрацоўвае нязменна, нават калі потым падрослую парэчку перасадзіць на самае сонечнае месца.

Незвычайная гародніна і садавіна

ПЛУОТ

Гібрид слівы і абрыкоса, плуот названы па першым апошнім складзе двух англійскіх слоў: plum (сліва) і apricot (абрыкос). У плуота, які больш усё ж пайшоў у сліву, ёсць родны брат — апрыум, які, наадварот, больш падобны на абрыкос. Абалонка плуота можа быць ружовага, зялёнага, бардовага і фіялетавага колеру, а ўсрэдзіне — ад белага да насычанага слівовага. Яго вывелі ў 1989 годзе ў каліфарнійскім гадаваль-ніку. Сёння ў свеце налічваецца адзінаццаць гатункаў плуота, два гатункі апрыума, адзін гатунак некталлама (гібрид некта-рына і слівы), а таксама адзін гатунак пічплама (гібрид персіка і слівы).

З плуота атрымліваецца выдатны сок, дэсерты, хатнія нарых-тоўкі і нават віно. А ў свежым выглядзе гэта сапраўдны ласунак, бо плуот значна саладзейшы за слівы і абрыкос.

ЖОЎТЫ БУРАК

Наўрад ці жоўты (ці, як яго яшчэ называюць, залаты) бурак атрымае прызнанне на нашым рынку: розуму неспасціжыня жоўтыя боршч, бацвін-не, вінегрэт, селядзец пад жоўтым футрам. А вось амерыканцы, далёкія ад нашых кухонных традыцый, на-адварот, не нарадуюцца з жоўтага бурака: ён не пэцкаецца пры пры-гатаванні. На смак гэтая агародніна ад звычайнай нам амаль не адрозніваецца. Такая ж салодкая, гатовая пасябраваць з любым

прадуктам, добрая ў запечаным выглядзе і нават у чыпсах. Ліс-це жоўтага бурака можна выкарыстоўваць у свежым выглядзе для салатаў.

НЭШЫ

Нэшы — гэта гібрид яблыка і гру-шы, які культывуецца шмат стагод-дзяў у Азіі. Яшчэ яго завучы азіяцкай, прысочнай, вадзяной ці японскай гру-шай. Круглы яблык на смак аказва-ецца сакавітай, хрумсткай грушай. Колер фрукта — ад бледна-зялёнага да аранжавага. Яблык-гру-ша мае перавагу перад звычайнай грушай: яна цвярдзейшая, таму лепш пераносіць транспартаванне і захоўванне. Выкарыс-тоўваць фрукт лепш «сола» ці ў салатах, бо нэшы змяшчае шмат вады, што не вельмі добра для тэрмічнай апрацоўкі.

ИЗВЕЩЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ПОМЕЩЕНИЯ

Государственное учреждение
«Республиканский культурно-просветительный центр»
Управления делами Президента Республики Беларусь
ПРОВОДИТ АУКЦИОН

на право заключения договора аренды сроком на 3 года

нежилого помещения № 6площадью 7,2 м кв.,
находящегося на втором этаже здания по адресу:
г. Минск, ул. Октябрьская, 5.

Аукцион состоится 14.04.2014 г. в 11.00
в ауд. 416 в г. Минске, ул. Октябрьская, 5.
Заявления на участие принимаются до 17.00 11.04.2014 г.
по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5, 3 эт., каб. 319/2.

Для участия в аукционе участник представляет:

- копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- копия платежного поручения о перечислении задатка размером 15 480 рублей на расчетный счет № 3632900003184 в филиале № 510 АСБ «Беларусбанк», код 603 УНН 100650172 ГУ «Республиканский культурно-просветительный центр» Управления делами Президента Республики Беларусь, не позднее 11.04.2014 года.

Для уточнения и получения дополнительной информации звонить по телефону: (8 017) 328 54 73.

ИЗВЕЩЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ПОМЕЩЕНИЯ

Государственное учреждение
«Республиканский культурно-просветительный центр»
Управления делами Президента Республики Беларусь
ПРОВОДИТ АУКЦИОН НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ
ДОГОВОРА АРЕНДЫ сроком на 3 года

нежилого помещения № 503-а

площадью 13,8 м кв., находящегося на техническом этаже здания по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5.

Аукцион состоится 14.04.2014 г. в 10.00
в ауд. 416 в г. Минске, ул. Октябрьская, 5.
Заявления на участие принимаются до 17.00 11.04.2014 г.
по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5, 3 эт., каб. 319/2.

Для участия в аукционе участник представляет:

- копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- копия платежного поручения о перечислении задатка размером 29 670 рублей на расчетный счет № 3632900003184 в филиале № 510 АСБ «Беларусбанк», код 603 УНН 100650172 ГУ «Республиканский культурно-просветительный центр» Управления делами Президента Республики Беларусь, не позднее 11.04.2014 года.

Для уточнения и получения дополнительной информации звонить по телефону: 328-54-73.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость

ЛОТ № 1. Капитальное строение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование – материальный склад, инв. № 200/С-51074, общей площадью 489 м.кв., стоимостью 532 000 000 бел. рублей.

Собственник (владелец) имущества

ОДО «Витспецмонтаж» (УНП 390295964)

Местонахождение (адрес) имущества

г. Витебск, ул. 1-я Полярная, 1в

Наличие обременений

Залог ОАО «Евроторгинвестбанк»

Место (адрес), дата и время проведения торгов

31.03.2014 в 11.30
г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов

Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома
210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 34.
Судебный исполнитель
Ильющенков Алексей Александрович, тел./факс (80212) 607106, начальник отдела
Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212)600975

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:

1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет Главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «СБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 11.00 28.03.2014 г.
- Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота.
В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

Считать недействительным таксометровый кассовый аппарат № 0012356, принадлежащий ООО «КЕ-5» УНП 691452937, в связи с хищением.

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ОАО «БЕЛНИИЛИТ»

220118, г. Минск, ул. Машиностроителей, 28

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 г.

АКТИВЫ	Код строки	На	
		31 декабря 2013 г.	31 декабря 2012 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	25 352	22 338
Нематериальные активы	120	7 369	4 846
Доходные вложения в материальные активы	130	12 167	10 321
Вложения в долгосрочные активы	140	80	466
Отложенные налоговые активы	160	154	157
Прочие долгосрочные активы	180	-	985
ИТОГО по разделу I	190	45 122	39 113

II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	11 940	11 558
Расходы будущих периодов	230	517	463
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	60	159
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	3 792	1 619
Денежные средства и их эквиваленты	270	331	3 310
ИТОГО по разделу II	290	16 640	17 109
БАЛАНС (190+290)	300	61 762	56 222

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
1	Код строки	На	
		31 декабря 2013 г.	31 декабря 2012 г.
2	3	4	5
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	24 020	24 020
Резервный капитал	440	222	194
Добавочный капитал	450	20 683	15 208
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	3 933	1 471
ИТОГО по разделу III	490	48 858	40 893
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Доходы будущих периодов	540	5 807	3 847
ИТОГО по разделу IV	590	5 807	3 847
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	6 970	11 349
Доходы будущих периодов	650	127	133
ИТОГО по разделу V	700	7 097	11 482
БАЛАНС (490+590+690)	700	61 762	56 222

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь	
		2013 г.	2012 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	31 218	23 904
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	26 319	20 825
Валовая прибыль (010-020)	030	4 899	3 079
Управленческие расходы	040	1 362	1 205
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	3 537	1 874
Прочие доходы по текущей деятельности	070	14 698	15 045
Прочие расходы по текущей деятельности	080	15 703	15 967
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	090	2 532	952
Доходы по инвестиционной деятельности	100	2 084	821
Расходы по инвестиционной деятельности	110	545	88
Доходы по финансовой деятельности	120	785	1289
Расходы по финансовой деятельности	130	1133	1798
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130+140)	150	1191	224
Прибыль (убыток) до налогообложения (090+150)	160	3723	1176
Налог на прибыль	170	782	347
Изменение отложенных налоговых активов	180	(3)	157
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	3	4
Чистая прибыль (убыток) (160-170+180+190-200)	210	2935	982

Директор ОАО «БЕЛНИИЛИТ»

А.П. Мельников

Главный бухгалтер

Н.В. Ванзонек

УНП 100023492

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

10 апреля 2014 г. проводит повторный открытый аукцион № 06-А-14 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право аренды на 5 лет 5 земельных участков для строительства объектов недвижимости в г. Минске:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)	Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ул. Каменногорская (№ 11 по генплану)	500000000006007186	0,6500	Объект бытового обслуживания	1 190 237 430	179 000 000	21 938 367	Возместить потери сельскохозяйственного производства в размере 372 855 835 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения и упущенной выгоды УП «Агрокомбинат «Ждановичи» в размере 6 868 017 бел. руб.
2	ул. Бабушкина (промузел Колядичи)	500000000004005113	2,3860	Производственный объект	1 962 901 380	294 000 000	26 334 948	Возместить потери сельскохозяйственного производства в размере 797 134 053 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения.
3	ул. Бабушкина (промузел Колядичи)	500000000004005112	4,6322	Производственный объект	3 810 791 850	572 000 000	35 436 039	Возместить потери сельскохозяйственного производства в размере 1 147 947 687 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения.
4	ул. Рафиева	500000000005006651	0,9300	Зрелищно-познавательный объект	1 609 384 520	241 000 000	18 161 381	Возместить потери сельскохозяйственного производства в размере 80 975 363 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения.
5	ул. Шугаева, 23, корп. 2	500000000009005362	0,0850	Детское кафе	186 067 080	28 000 000	14 869 966	-

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 10 апреля 2014 г. в 11⁰⁰ по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:
внести задаток (задатки) не позднее 4 апреля 2014 г. в вышеуказанном (графа 7 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

предоставить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;
документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка;
подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;
дополнительно представляется:
гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;
индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
представителем гражданина или индивидуального

предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальные предприниматели и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6 с

14 марта 2014 г. по 4 апреля 2014 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:
- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и представлении его победителем аукциона либо единственным участнику несостоявшегося аукциона; – возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и представлении его победителем аукциона либо единственным участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся, заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществ-

ляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона (в предусмотренных законодательством случаях) в течение 6 месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта должен приступить к занятию земельного участка (начать строительство – осуществление строительно-монтажных работ в соответствии с утвержденной проектной документацией) в соответствии с целью и условиями его предоставления. В случае невыполнения данного требования право пользования (аренды) земельного участка прекращается в установленном порядке.

До истечения срока аренды земельного участка (5 лет) лицо, которому он предоставлен по результатам аукциона, в установленном порядке и сроки обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок в аренду на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

ОАО «Лунинецлес»

Учетный номер плательщика: 200251040
 Вид экономической деятельности: распиловка и строгание древесины
 Организационно-правовая форма: акционерная
 Орган управления: концерн «Беллесбумпром»
 Единица измерения: млн руб.
 Адрес: 225644, Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	на 31.12.2013 г.	на 31.12.2012 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	32 834	28 785
Нематериальные активы	120	28	11
Вложения в долгосрочные активы	140	63	20
Долгосрочные финансовые вложения	150	594	
ИТОГО по разделу I	190	33 519	28 816
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	8 841	8 191
В том числе:			
материалы	211	3 293	3 178
незавершенное производство	213	410	1 088
готовая продукция и товары	214	5 138	3 925
Расходы будущих периодов	230	238	1 300
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	210	363
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	6 937	6 394
Краткосрочные финансовые вложения	260	739	
Денежные средства и их эквиваленты	270	134	8 247
ИТОГО по разделу II	290	17 099	24 495
БАЛАНС	300	50 618	53 311

Собственный капитал и обязательства	Код строки	на 31.12.2013 г.	на 31.12.2012 г.
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	8 491	653
Резервный капитал	440	241	241
Добавочный капитал	450	24 720	29 755
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	-9 018	-1 543
ИТОГО по разделу III	490	24 434	29 106

IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	на 31.12.2013 г.	на 31.12.2012 г.
1	2	3	4
Долгосрочные кредиты и займы	510	13 080	11 340
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	1 055	1 440
Отложенные налоговые обязательства	530	5	
ИТОГО по разделу IV	590	14 140	12 780

V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	на 31.12.2013 г.	на 31.12.2012 г.
1	2	3	4
Краткосрочные кредиты и займы	610	1 036	200
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	192	728
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	10 816	10 497
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям по авансам полученным	631	5 828	4 095
по налогам и сборам	632	907	2 120
по социальному страхованию и обеспечению	633	373	136
по оплате труда	634	548	437
по лизинговым платежам	635	1 473	1 040
составленному имуществу (учредителям, участникам)	637	7	7
прочим кредиторам	638	1 672	2 662
ИТОГО по разделу V	690	12 044	11 425
БАЛАНС	700	50 618	53 311

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	74 364	67 846
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	60 408	55 594
Валовая прибыль (010 – 020)	030	13 956	12 252
Управленческие расходы	040	13 881	11 517
Расходы на реализацию	050	4 496	4 636
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	(4 421)	(3 901)
Прочие доходы по текущей деятельности	070	33 650	28 325
Прочие расходы по текущей деятельности	080	33 906	30 181
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	(4 677)	(5 757)
Доходы по инвестиционной деятельности	100	181	85
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	170	72
проценты к получению	103		1
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	11	12
Расходы по инвестиционной деятельности	110	131	91
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	131	91
Доходы по финансовой деятельности	120	5 858	1 279
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	5 794	1 235
прочие доходы по финансовой деятельности	122	64	44
Расходы по финансовой деятельности	130	9 285	2 122
В том числе:			
проценты к уплате	131	1 299	156
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	7 709	1 354
прочие расходы по финансовой деятельности	133	277	612
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 – 110 + 120 – 130 ± 140)	150	(3 377)	(849)
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 150)	160	(8 054)	(6 606)
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	5	
Чистая прибыль (убыток) (± 160 – 170 ± 180 ± 190 – 200)	210	(8 059)	(6 606)
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	3 542	4 995
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	(4 517)	(1 611)

Руководитель Л.Ч. Станкевич
Главный бухгалтер А.М. Лыщик
 03 февраля 2014 г.

Аудиторское заключение по бухгалтерской (финансовой) отчетности открытого акционерного общества «Лунинецлес» за период с 1 января по 31 декабря 2013 года

По нашему мнению, бухгалтерская (финансовая) отчетность открытого акционерного общества «Лунинецлес», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает его финансовое положение на 1 января 2014 года и результаты финансово-хозяйственной деятельности за 2013 год, при этом совершенные открытым акционерным обществом «Лунинецлес» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.

Директор аудиторской организации В.К. Ульчик
 4 февраля 2014 года

Аудиторская организация:

Общество с ограниченной ответственностью «Статус-Эксперт».

Адрес: город Брест, ул. Карбышева, 37, телефон 20 87 05.

Свидетельство о государственной регистрации коммерческой организации № 290447138 выдано Брестским областным исполнительным комитетом 27 декабря 2005 года. УНП 290447138

ЗВЯЗДА 13 сакавіка 2014 г. ИНФАРМБЮРО 7

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЭМИТЕНТА ЦЕННЫХ БУМАГ Открытого акционерного общества «Витко-Агро»

Адрес: Минская область, Слуцкий район, агрогородок Октябрь
 Тел. 8 01795 82738, УНП 600043245
 по состоянию на 31.12.2013 г.

Активы	Код строки	на 31.12.2013 года	на 31.12.2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	86 679	45 527
Нематериальные активы	120		
Вложения в долгосрочные активы	140	25 642	15 563
Прочие долгосрочные активы	180	635	
ИТОГО по разделу I	190	112 956	61 090
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	30 438	22 942
В том числе:			
материалы	211	6 720	8 247
животные на выращивании и откорме	212	17 693	12 477
незавершенное производство	213	5 931	2 130
готовая продукция и товары	214	94	88
Расходы будущих периодов	230	409	755
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	4 804	5 371
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	4 269	2 306
Денежные средства и их эквиваленты	270	409	755
ИТОГО по разделу II	290	40 090	31 433
БАЛАНС	300	153 046	92 523
Собственный капитал и обязательства			
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	21 963	15 330
Добавочный капитал	450	20 677	16 594
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	17 617	11 366
ИТОГО по разделу III	490	60 257	43 290
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	64 169	24 981
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	9 265	4 796
ИТОГО по разделу IV	590	73 434	29 777
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	890	568
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	3 863	1 192
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	14 602	17 696
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям по авансам полученным	631	5 695	8 829
по налогам и сборам	632	2 502	3 001
по социальному страхованию и обеспечению	633	126	104
по оплате труда	634	177	215
по лизинговым платежам	635	761	577
составленному имуществу (учредителям, участникам)	637	2 827	1 252
прочим кредиторам	638		
Доходы будущих периодов	650		
ИТОГО по разделу V	690	19 355	19 456
БАЛАНС	700	153 046	92 523

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2013 г.	За январь-декабрь 2012 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	57 210	45 504
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	47 485	32 556
Валовая прибыль (010 – 020)	030	9 725	12 948
Управленческие расходы	040	2 775	2 097
Расходы на реализацию	050	837	365
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	6 113	10 486
Прочие доходы по текущей деятельности	070	1 702	1 160
Прочие расходы по текущей деятельности	080	1 571	1 063
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	6 244	10 583
Доходы по инвестиционной деятельности	100	1 322	211
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	1 322	103
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104		108
Расходы по инвестиционной деятельности	110		
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	86	36
Доходы по финансовой деятельности	120		
Расходы по финансовой деятельности	130		
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 – 110 + 120 – 130 ± 140)	150	513	-1 936
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 150)	160	6 757	8 647
Чистая прибыль (убыток) (± 160 – 170 ± 180 ± 190 – 200)	210	6 757	8 647
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	4 083	8 906
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	10 840	17 553
Копируется организацией получивших прибыль по конечному финансовому результату	270	1	1
Сумма полученной прибыли по конечному финансовому результату	270a	6 757	8 647
Количество акционеров: всего – 330, в том числе юридических лиц – 2, физических лиц – 328.			
Директор ОАО «Витко-Агро»			Д.Д. Чирец
Главный бухгалтер			Т.Ф. Чирец

Извещение о проведении 14 апреля 2014 г. торгов по продаже конфискованного имущества

Предмет торгов (наименование, местонахождение, характеристики продаваемого имущества)	Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-106, назначение – здание одноквартирного жилого дома (общая площадь 250,3 кв.м.) расположенное на земельном участке с кадастровым номером 623685709601000284, площадью 0,1527 га (двухэтажный бревенчатый жилой дом с верандой, баней и террасой)
Местонахождение имущества	Минский район, Петришковский с/с, д. Шубники, д. 55.
Начальная цена	1 884 000 000 белорусских рублей
Сумма задатка	188 400 000 белорусских рублей
Организатор аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, (017) 327-40-22

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обремененного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.
 К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); подписанное

соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет №3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369; получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем аукциона, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.

Аукцион проводится **14 апреля 2014 г. в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с **14.03.2014 по 07.04.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00** (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефон для справок: (017) 327-40-22 – УП «Минский городской центр недвижимости».

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ДВУХ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ

Организатор аукциона — СТОЛОВИЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ БАРАНОВИЧСКОГО РАЙОНА

№ пп	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка	Характеристика инженерных коммуникаций	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Площадь земельного участка, га	Назначение участка	Начальная цена объекта (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб.)
1	Брестская обл., Барановичский р-н, Столовичский с/с, аг. Столовичи, пер. Новый, 4, кадастровый номер 120489004101000465	Участок свободен от застройки, до линии электропередач, водопровода, газопровода 30 м, дорога — асфальт; участок имеет ограничения в использовании на площади 0,0037 га в охранной зоне линии связи	линия электропередач, водопровод, газопровод на стадии проектирования	0,1622	для строительства и обслуживания жилого дома	15419030	1541900	3619431 рубль, кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона
2	Брестская обл., Барановичский р-н, Столовичский с/с, аг. Столовичи, пер. Новый, 6, кадастровый номер 120489004101000466	Участок свободен от застройки, до линии электропередач, водопровода, газопровода 30 м, дорога — асфальт; участок имеет ограничения в использовании на площади 0,0011 га в охранной зоне линии связи, на площади 0,0109 га в охранной зоне линии электропередачи напряжением 35 кВ	линия электропередач, водопровод, газопровод на стадии проектирования	0,1631	для строительства и обслуживания жилого дома	15662436	1566240	3619431 рубль, кроме того, расходы по размещению

■ Нашы сапернікі

НЯМЕЦКІ ХАКЕЙ: КРЫЗІСЫ, УЗЛЁТЫ І ПАДЗЕННІ

Працягваем знаёміцца з сапернікамі зборнай Беларусі па хакеі на хатнім чэмпіянаце свету. На чарзе — зборная Германіі, адна з самых старых каманд Еўропы. На сёння Германія і Беларусь вельмі блізкія па ўзроўні, абедзве зборныя не патрапілі на Алімпіяду ў Сочы, немцы займаюць 10-е месца ў рэйтынгу ІІФГ, за беларусамі пакуль замацаваны 15-ы радок. Каманды сустракаліся на чэмпіянатах свету ў мацнейшым дывізіёне ў 2001, 2007 і 2010 гадах. Статыстыка на баку нашых хакеістаў: у гэтых сустрэчах яны атрымалі дзве перамогі і адно паражэнне. На чэмпіянаце свету ў Мінску Беларусь і Германія сустрэнуцца 17 мая.

Першая афіцыйная гульня Германіі на ўзроўні зборных каманд адбылася ў Мантро 10 студзеня 1910 года са зборнай Швейцарыі. Усе гучныя поспехі хакеістаў Германіі датуюцца першай паловай XX стагоддзя. У той час немцы заваявалі два сярэбраныя і два бронзавыя медалі чэмпіянатаў свету, а таксама адну алімпійскую «бронзу». У 1976 годзе на Алімпіядзе ў Інсбруку быў заваяваны апошні «хакейны» медаль. Як вядома, у пасляваенны час існавалі дзве хакейныя зборныя — ФРГ і ГДР. Зборная Заходняй Германіі аказалася мацнейшай — менавіта яна заваявала бронзавыя алімпійскія медалі ў Інсбруку. У 1991-м абедзве каманды аб'ядна-

ліся пад кіраўніцтвам Федэрацыі хакея Германіі.

Як ні дзіўна, пасля аб'яднання вынікі сталі пагаршацца. Пачынаючы з 1998 года, у нямецкім хакеі пачаўся зацяжны крызіс, які доўжыўся каля 10 гадоў. У 1998 годзе каманда не патрапіла на зімовыя Алімпійскія гульні ў Нагана, а ў 1999-м — на чэмпіянат свету. У 2009 годзе нямецкія хакеісты зноў вылецелі з вышэйшага дывізіёна. Але паколькі чэмпіянат свету 2010 года праходзіў у Германіі, то каманда на правах гаспадыні засталася ў эліце.

2010-ы наогул стаў знакавым для хакейнай зборнай гэтай краіны. Пасля таго, як на Алімпійскіх гульнях у Ванкуверы каманда Германіі заняла 11-е месца, генеральны сакратар Федэрацыі хакея Германіі Франц Райндль заявіў, што ў нямецкім хакеі абдуцца грандыёзныя рэформы. І яго словы апраўдаліся: ужо ў тым жа годзе, на хатнім чэмпіянаце свету, каманда прабілася ў паўфінал і заняла чацвёртае месца. У наступным 2011 годзе зборная зноў паказала годную гульню і добры вынік. Немцы занялі першае месца ў групе і прабіліся ў чвэрцьфінал, у бітве за бронзавы медаль яны саступілі Швецыі. На чэмпіянаце свету 2012-га здарыўся чарговы прарок: зборная заняла толькі 12-е месца. Адною з прычын такога выступлення стала адсутнасць лідараў, у каманду па розных прычынах не прыехалі 8 хакеістаў.

Перад чэмпіянатам свету 2013 года зборную ўзначаліў канадзец Пэт Карці-

на. Пад яго кіраўніцтвам яна зноў выступіла няўдала: заняла ў сваёй групе пятае месца і не выйшла ў чвэрцьфінал.

Deutschland Cup і DEL Liga

Немцы штогод праводзяць Кубак Германіі, пачынаючы з 1987-га. Першапачаткова ў турніры прымалі ўдзел зборныя Чэхаславакіі (пазней Чэхіі і Славакіі), СССР (пазней Расіі), Швецыі, Фінляндыі і Канады. У канцы 1990-х цікавасць да яго знізілася, і на некаторы час Кубак перастаў існаваць. Але ў 2000 годзе, пасля трохгадовай паўзы, напярэдадні хакейнага чэмпіяната свету ў Германіі, турнір адрадыўся.

У гэтым сезоне ў Deutschland Cup прынялі ўдзел зборныя Германіі, Швейцарыі, Славакіі і ЗША. Перамаглі амерыканскія хакеісты.

Нацыянальны хакейны чэмпіянат Германіі прадстаўляла Бундэсліга, але ў 1994 годзе з-за фінансавых цяжкасцяў яна была расфарміравана і з'явілася DEL Liga, у якой на гэты момант гуляюць 14 каманд. Узровень DEL-лігі з'яўляецца дастаткова сур'ёзным. Некаторыя спецыялісты, напрыклад, лічаць яе мацнейшай за АХЛ. У Нямецкай лізе выступае шмат паўночнаамерыканскіх хакеістаў. Не так даўно гуляў там і малады хакеіст з Беларусі Арцём Дзямкоў («Гамбург Фрызерс»).

«Нязорная» зборная

Большасць членаў зборнай Германіі гуляюць у сваёй краіне. Ёсць немцы і ў Нацыянальнай хакейнай лізе: Крысціян Эрхоф («Бафала»), Марцэль Гоч («Фларыда»), Томас Грайс («Фінікс»), Дэніс Зайдэнберг («Бостан»), Аляксандр Зульцэр («Бафала»), Карбініян Хольцэр («Таронта»).

Як бачыце, сярод гульцоў нацыянальнай зборнай няма «зорных» імёнаў. Перамог нямецкі калектыў дамагаецца за кошт працы і каманднай гульні. На мінскім лёдзе немцы будуць змагацца за выхад у чвэрцьфінал. Зборная, укамплектаваная гульцамі DEL-лігі, можа спадзявацца на падмацаванне з-за акіяна, таму што толькі каманды Дэніса Зайдэнберга і Карбініяна Хольцэра маюць добрыя шанцы на трапленне ў лік лепшых каманд НХЛ сезона 2013/2014.

Нагадаем, Германія і Францыя рыхтуюцца прыняць чэмпіянат свету па хакеі ў 2017 годзе.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

УСМІХНЕМСЯ

Ключ ад «Мерседэса» падыходзіць і да сэрца жанчыны!

Цікавае назіранне па асацыяцыях: калі сказаць «паштова» — усе скажуць: «скрыня», а вось калі сказаць «скрыня» — практычна кожны адкажа: «гарэлкі»!..

— Паважаны, у вас праблемы з фатаграфіяй у пашпарце!
— Ды якія праблемы? Вунь я, трэці справа!..

Мне рана заводзіць дзяцей. Я маральна не гатовы купляць «кіндэрсюрпрыз» і камусьці яго аддаваць.

— Алё!! Сёма, мой такі з'ехаў аж на два тыдні! Як толькі вызваліўся — адразу ж да мяне!.. Вой, я вельмі прашу

прабачэння: здаецца, я нумарам крышачку памыліўся...

— Нічога страшнага, такі дыктуецца адрас!

Мікалай Валуеў прагуляў па алімпійскай вёсцы і прынес зборнай яшчэ 12 залатых, 9 сярэбраных і 4 бронзавыя медалі.

Гэтыя людзі вядуць накіраванае, лёсавызначальнае жыццё, вераць у прадвызначанасць, схільныя рабіць прарочыя прарокі. Іх прываблівае філасофія і духоўныя пошукі, яны пакланяюцца чалавечаму розуму, лічаць яго больш складаным і дасканалым, чым нават Сусвет. З-за свайго фаталізму прымаюць удары лёсу без скаргаў, толькі ў няшчасці ўсведамляюць свае таленты і моц духу. Сумныя абставіны ўнушаюць ім годнасць і ўпэненасць у сабе, дапамагаюць зразумець прадвызначэнне на гэтай Зямлі. Пастаянна ўдасканальваючыся, яны натхняюць іншых, ніколі не спыняюцца на тым, чаго дасягнулі. Сваю сілу ім неабходна выкарыстоўваць настолькі і мудра, без рызыкі самазнішчэння.

СЁННЯ

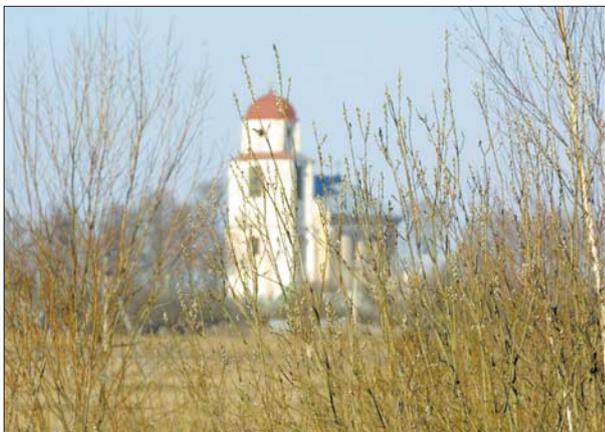
Месяц

Поўня 16 сакавіка.
Месяц у сузор'і Льва.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.30	19.09	11.39
Віцебск	7.20	18.58	11.38
Магілёў	7.20	18.59	11.39
Гомель	7.16	18.57	11.41
Гродна	7.45	19.25	11.40
Брэст	7.45	19.26	11.41

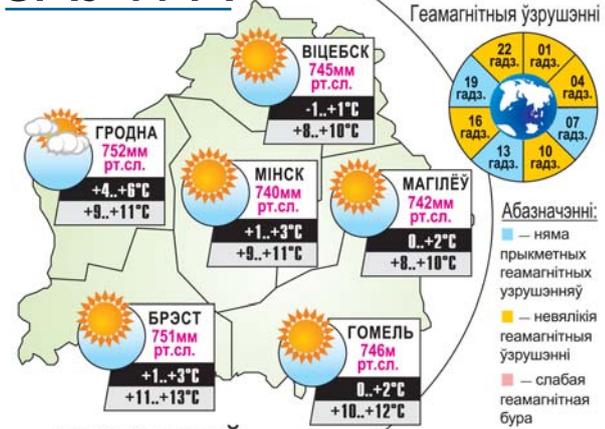
Імяніны

Пр. Марыны, Арсенія, Васіля, Мікалая, К. Бажэны, Хрысціны, Марка, Нікіфара.

Фота Анастасіі КІШЧУКА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+9..+11°C	+9..+11°C	+10..+12°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+8..+11°C	+6..+8°C	+4..+6°C

Даты

Падзеі

Людзі

Сусветны дзень барацьбы з захворваннямі нырак. Адзначаецца ў другі чацвер сакавіка.

1881 год — бомба, кінутая нарадавольцам Ігнатам Грын'явіцкім, павярнула кола гісторыі Расіі. Людзі, якія абвясцілі сябе выразнікамі народнай волі, смаротна паранілі імператара Аляксандра II, каго той жа народ называў «царом-вызваліцелем». Сёння прынята лічыць, што Аляксандр II у значнай ступені ўвасобіў надзеі перадавых рускіх людзей таго часу. Пры яго кіраванні было скасавана прыгоннае права, уведзены ўсеагульны воінскі абавязак, створаны земствы, праведзена судовая рэформа, была абмежавана цензура.

1898 год — 13—15 сакавіка ў Мінску адбыўся нелегальны I з'езд РСДРП. Абвясціў аб стварэнні Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі. З'езд праходзіў на кватэры сацыял-дэмакрата Пятра Румянцава. Прысутнічалі 9 дэлегатаў ад 6 найбольш буйных сацыял-дэмакратычных арганізацый. Было праведзена 6 пасяджэнняў; запісаліся толькі рэзалюцыі. З'езд прыняў рашэнне аб'яднаць усе «Саюзы барацьбы», групу «Рабочай газеты» і «Бунд» у адзіную партыю і назваць яе Расійская сацыял-дэмакратычная рабочая партыя. З'езд выбраў ЦК з 3 членаў (С.І Радчанка, Б.Л. Эйдэльман, А.І. Крэмер), прызнаў «Рабочую газету» афіцыйным органам партыі, вырашыў выпусціць Маніфест партыі. Маніфест РСДРП і рашэнні з'езда надрукаваны ў красавіку 1898 г. у Бабруйску. Пасля з'езда сацыял-дэмакратычныя арганізацыі і саюзы сталі называцца камітэтамі РСДРП. Аднак партыя як адзіная сацыял-дэмакратычная арганізацыя не была створана: не былі прыняты статут і праграма; пасля з'езда 8 з 9 дэлегатаў былі арыштаваны; друкарню «Рабочай газеты» закрыла паліцыя.

1954 год — нарадзіўся Уладзімір Аляксандравіч Янчук, беларускі псіхолаг, доктар псіхалагічных навук (2001), прафесар (2004). Аўтар навуковых прац па метадалогіі навуковага даследавання ў сацыяльных навук і псіхалогіі, псіхалогіі адукацыі, псіхалогіі разумення і ўзаемаразумення, псіхалогіі і культуры, сацыяльнай псіхалогіі.

Было сказана

Максім БАГДАНОВІЧ, паэт, перакладчык:

«Заносіць толькі чужое, не развіваючы свайго, — гэта знача глуміць народную душу».